

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır.

Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 13 (525) 1-7 Aprel, Nisan, sal. il 2023
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbāhəddin Eləglu

Səh. 2

Azərbaycan-Tacikistan sənədləri imzalanıb

Səh. 11

Neçirvan Barzani siyasi tarablara çağırıda bulundu

Səh. 10

Tawana Kurdên Feylî bi tenê Kurdbûna wan bû

Səh. 4

Vətən başın sağ olsun!

Səh. 5

Aprel şəhidlərimiz heç zaman unudulmayacaq

Səh. 12

Eger dewleta we tune be, hûn nikanin goristanekê jî biparêzin

Səh. 11

Mesrûr Barzani: Rêkeftina me û Bexdayê dê bibe bingehêk ji bo serdemeke nû

Azərbaycan və Tacikistan prezidentlərinin geniş tərkibdə görüşü olub

Səh. 2

Mir Mövsüm Nəvvab kimdir?

Səh. 6

KÜRDLƏR VƏ KÜRDÜSTAN

Səh. 7

Kerkük petrolü: Üretim çok, ihracat yok!

Səh. 8

Hunermend Aslıka Qadir və carê jî pirtûka 'Welatê Me Kurdistan e' nivîsand

Səh. 13

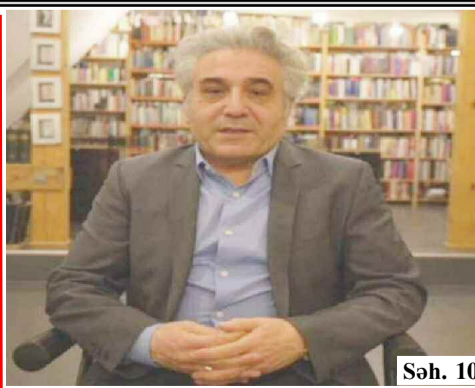
Ez û Pirtûka: Cizîra Binxetê û Jiyana Rewşenbîrî

Səh. 13

Səh. 11

İdris Baluken ji girtîgehê derket

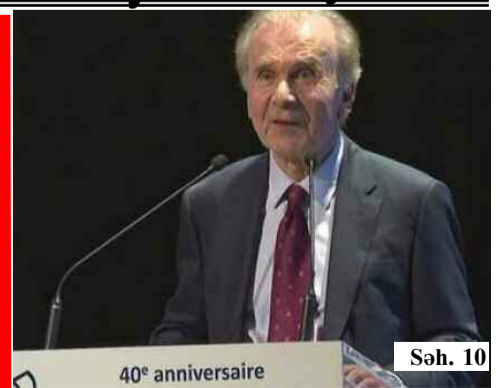
Səh. 10

Siyamend Haco: Dê bandora nêzîkbûna Tirkîye û Sûriyê li ser Rojavayê Kurdistanê hebe

Səh. 8

Demirtaş bir kez daha genç seçmenlere seslendi: Değiştir kaderini

Səh. 10

Enstîtuya Kurdî ya Parîsê 40 saliya xwe pîroz kir

Azərbaycan-Tacikistan sənədləri imzalanıb

Aprelin 5-də Düşənbədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə geniş tərkibdə görüşü başa çatdıqdan sonra sənədlərin imzalanması mərasimi olub.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti arasında yerquruluşu, torpaq münasibətləri, kadastr, geodeziya, kartoqrafiya, Yerin məsafədən zondlanması və coğrafi informasiya sistemləri sahələrində əməkdaşlıq haqqında Saziş"i Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov və Tacikistan Respublikasının xarici işlər naziri Sirojiddin Muhriddin imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi ilə Tacikistan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi arasında əməkdaşlıq haqqında Saziş"i Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Tacikistan Respublikasının daxili işlər naziri Ramazon Rahimzoda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti yanında Gömrük Xidməti arasında Azərbaycan Respublikası və Tacikistan Respublikası arasında keçirilən mal və nəqliyyat vasitələri barədə ilkin məlumat mübadiləsinin təşkili haqqında Protokol"u Azərbaycan Respublikasının Tacikistan Respublikasındakı səfiri Əlimirzamin Əskərov və Tacikistan Respublikası Hökuməti yanında Gömrük Xidmətinin rəisi Xurşəd Karimzoda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinq Xidməti ilə Tacikistan Milli Bankı yanında Maliyyə Monitorinq Departamenti arasında cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləşdirilməsi,

əlaqəli əsas (predikativ) cinayətlər və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı maliyyə kəşfiyyat məlumatlarının mübadiləsi üzrə əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov və Tacikistan Milli Bankının sədri Hokim Xoliqzoda imzaladılar.

"2025-ci ilədək Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Tədbirlər Planı"nı Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov və Tacikistan Respublikasının iqtisadi inkişaf və ticarət naziri Zavki Zavkizoda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə Tacikistan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi arasında 2023-2024-cü illər üzrə kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsinə dair Yol Xəritəsi"ni Azərbaycan

Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Tacikistan Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Kurbon Hakimzoda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə Tacikistan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi arasında 2023-2024-cü illər üzrə Əməkdaşlıq Proqramı"nı Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Tacikistan Respublikasının xarici işlər naziri Sirojiddin Muhriddin imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi ilə Tacikistan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi arasında mədəniyyət sahəsində 2023-2024-cü illər üzrə əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət nazirinin birinci müavini, nazir vəzifəsini icra edən Adil Kərimli və Tacikistan Respublikasının mədəniyyət naziri Zulfıya Davlatzoda imzaladılar.

Kamoliddin Muminzod imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və Tacikistan Milli Bankı arasında əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının sədri Taleh Kazımov və Tacikistan Milli Bankının sədri Hokim Xoliqzoda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikası İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi (AZPROMO) ilə Tacikistan Respublikasının İnterinvest və Dövlət Əmlakının İdarə Olunması üzrə Dövlət Komitəsi yanında "Tacinvest" Dövlət Unitar Müəssisəsi arasında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov və Tacikistan Respublikasının İnterinvest və Dövlət Əmlakının İdarə Olunması üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Sadyi Kodirzoda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Şuşa şəhəri ilə Tacikistan Respublikasının İsfara şəhəri arasında qaradaşlaşma əlaqələrinin qurulması haqqında Protokol"u Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa rayonu üzrə xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimov və Tacikistan Respublikasının İsfara şəhərinin rəhbəri Baxovaddin Baxodurzoda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi ilə Tacikistan Respublikasının Ticarət və Sənaye Palatası arasında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov və Tacikistan Respublikasının Ticarət və Sənaye Palatasının sədri Camşəd Cumaxonzoda imzaladılar.

Azərbaycan və Tacikistan prezidentlərinin geniş tərkibdə görüşü olub

Aprelin 5-də Düşənbədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

Hörmətli azərbaycanlı dostlar. Sizi Tacikistanda böyük məm-

fürsət hesab edirik.

Tacikistan və Azərbaycan

denti İlham Əliyevin Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

Dövlətimizin başçısını salamlayan Prezident Emoməli Rəhmon dedi:

-Hörmətli İlham Heydər oğlu.

nuniyyətlə salamlayıram. Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizin dövlət səfərinizə ürəkdən şadıq. Bu səfəri Tacikistan-Azərbaycan münasibətlərinin aktual məsələlərini ətraflı müzakirə etmək və yeni artım nöqtələrini müəyyənləşdirmək üçün yaxşı

xalqlarını qədim tarixi köklərə malik olan ənənəvi dostluq telləri bağlayır. Sevindirici haldır ki, bu gün ölkələrimizin dövlətlərarası qarşılıqlı əlaqələri geniş spektr üzrə ardıcıl surətdə inkişaf edir. Bu qarşılıqlı fəaliyyət siyasi, ticari-iqtisadi, elmi-texniki, mədəni-

humanitar və bir sıra başqa sahələri əhatə edir. Biz Azərbaycan Respublikası ilə həm ikitərəfli əsasda, həm də beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın hərtərəfli genişlənməsinə daim diqqət yetiririk. Əminəm ki, bu gün əldə ediləcək razılaşmalar münasibətlərimizin gündəliyini keyfiyyətcə yeni məzmunla zənginləşdirəcək. Bir daha xoş gəlmisiniz. Sözü Sizə verirəm, hörmətli İlham Heydər oğlu. Buyurun.

Prezident İlham Əliyev dedi:

- Hörmətli Emoməli Şərifoviç, dövlətə və qonaqpərvərliyə görə sağ olun. Sizin gözəl ölkənizə yenidən səfər etməyimə və Sizinlə çox fəal, səmimi siyasi dialoqumuzu davam etdirməyə çox şadam.

Siz qeyd etdiyiniz kimi, ölkələrimizin xalqları uzun müddət ərzində fəal qarşılıqlı əlaqə saxlayırlar. Çox sevindirici haldır ki, 30 ildən artıq inkişaf edən dövlətlərarası münasibətlərimiz dövründə biz çox möhkəm təməl yaratmağa və bu təməl üzərində dostluğumuzun möhkəm binasını qurmağa nail olmuşuq.

Siz qeyd etdiyiniz kimi, biz həm çoxtərəfli formatda, həm də xüsusilə ikitərəfli formatda fəal qarşılıqlı əlaqə saxlayırıq. Həmişə mehriban dostlar kimi çox səmimi əməkdaşlıq edirik. Əlbəttə, dövlət səfəri çərçivəsində yeni qərarlar qəbul ediləcək, çoxlu sənədlər imzalanacaq, onlar münasibətlərimizin gələcək inkişafını müəyyən edəcək. Biz gündəlikdəki geniş məsələləri – həm ticari-iqtisadi sahədə, nəqliyyat-logistika sahəsində, həm də investisiya siyasəti sahəsində çox böyük perspektivləri ətraflı müzakirə edəcəyik.

Fürsətdən istifadə edib Sizi və bütün qardaş Tacikistan xalqını sosial-iqtisadi inkişafda böyük nailiyyətləriniz və Düşənbə şəhərinin bu cür coşqun inkişafı münasibətlə təbrik etmək istərdim. Mən Tacikistanda dəfələrlə olmuşam. Həm ölkənizin, həm də təbii ki, paytaxtınızın belə müsbət inkişaf dinamikasını şəxsən yəqin etmək imkanım olub. Bu münasibətlə Sizi təbrik etmək istərdim.

Qonaqpərvərliyə görə bir daha təşəkkürümü bildirirəm və gələcəkdə fəal işləmək əzmindəyik. Sağ olun.

Daşkəsənin icra başçısı Əhəd Abiyev Quşçu qəsəbəsində səyyar qəbul keçirib

Aprelin 4-də Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyevin Quşçu qəsəbəsində keçirilən növbəti səyyar qəbulunda rayonun

siyasi-iqtisadi müstəqilliyi yolunda həyata keçirdiyi çox mühüm siyasi-diplomatik görüşlər və tədbirlər, qəbul etdiyi strateji proqramlar nəticəsində Azərbaycan

göstərdikləri diqqət və qayğı rayonumuzun bütün sahələrində görülən işlərdə öz əksini tapmışdır".

İcra başçısı qeyd edib ki, ötən dövrlərdə Quşçu qəsəbəsinə gələn avtomobil yolu asfaltlanmış, ərazidə olan uşaq bağçası əsaslı təmir edilmiş, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Quşçu qəsəbə tam orta məktəbinin yeni müasir modul tipli binası inşa olunmuş, yaşayış məntəqəsi qazlaşdırılmış, elektrik-işıq təchizatı yenidən qurulmuş, sakinlərin məşğulluğu üçün işlər görülmüşdür.

Sonra Əhəd Abiyev vətəndaşların müraciətlərini dinləyib və yerli icra strukturlarının səlahiyyət dairəsinə aid olan məsələləri yerində həll edib. Qaldırılan digər məsələləri isə qeydiyyatı aldıraraq icrası ilə bağlı müvafiq nazirliklər tərəfindən tədbirlərin görülməyini diqqətə çatdırıb. Qəbulda iştirak edən Quşçu qəsəbə sakinləri göstərilən diqqət və qayğıya, ərazidə görülən bütün işlərə görə Prezident cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident hörmətli Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildiriblər.

hüquq-mühafizə orqanları, idarə, müəssisə və xidmət sahələrinin rəhbərləri, ərazi icra nümayəndəsi, bələdiyyə sədri və sakinlər iştirak ediblər.

İcra başçısı Əhəd Abiyev giriş nitqində deyib: "Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan siyasət müasir Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə mövqeyinin daha da möhkəmlənməsini təmin etmişdir. Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin ölkəmizin

xalqının ildən-ilə rifahının yüksəlməsinə, sülhə, sabitliyə, əmin-amanlığa, demək olar ki, hər cür şərait yaradılıb.

Möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevin vətəndaş müraciətlərinə xüsusi həssaslıqla yanaşılmaq barədə verdiyi tapşırıqlar Daşkəsən rayonunda birmənalı olaraq yerinə yetirilir. Ölkə rəhbərimiz cənab İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın vətəndaşlara

Vətən müharibəsi şəhidi Təbriz Cəfərovun 2-ci ildönümü məzarı önündə qeyd olunub

Aprelin 6-da Vətən müharibəsində şəhidlik zirvəsinə yüksələn Tərtər rayonun Çardaqlı kənd sakini Cəfərov

kəndindəndir. Azərbaycan Ordusunun əsgəri olan Təbriz Cəfərov 2020-ci il sentyabrın 27-də Azər-

istiqamətində gedən döyüşlərdə itkin düşmüşdür. Uzun müddət nəşi tapıla bilməmişdir. Müdafiə Nazirliyi tərəfindən rəsmi olaraq itkin düşən hərbi qulluqçu hesab olunmuşdur. Şəhidin nəşi 2021-ci ilin aprel ayının 6-da tapılaraq Bərdə şəhərində Şəhidlər Xiyabanında torpağa tapşırılmışdır.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamlarına əsasən Təbriz Cəfərov ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Suqovuşanın azad olunmasına görə", "Cəsur döyüşçü" medalları ilə təltif edilib.

Mərasimdə bütün şəhidlərin

Təbriz İlqar oğlunun ikinci ildönümü Bərdə şəhər Şəhidlər Xiyabanında məzarı önündə qeyd olundu.

Tədbirdə Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin Vətən Müharibəsi İştirakçıları və Şəhid Ailələri ilə İşin Təşkili Şöbəsinin müdiri Ülvi Nəcəfov, Tərtər Cümə Məscidinin imamı Sadiq Cəfərov, şəhidin ailə üzvləri, vətəranlar, qazilər və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbir iştirakçıları şəhidin əziz xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı üzərinə gül dəstələri düzüblər. Tədbirdə şəhidin keçdiyi döyüş yolundan, qəhrəmanlığından danışılmış və məktəblilər şəhidlərə həsr olunan şeirlər səsləndirmişlər.

Qeyd edək ki, Cəfərov Təbriz 1995-ci ilin iyul ayının 14-də Bərdə rayonunda dünyaya göz açmışdır. Əslən Tərtər rayonun Çardaqlı

baycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistan işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması

üçün başlanan Vətən müharibəsində iştirak etmişdir. Suqovuşanın azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə vuruşmuşdur. Suqovuşan

ruhuna dualar oxunub, xatirələri ehtiramla anılıb.

Allahdan bütün şəhidlərimizə rəhmət, qazilərimizə can sağlığı diləyirik.

Niyazi Bayramov şəhərdə aparılan abadlıq, quruculuq və əsaslı təmir işləri ilə yerində tanış olub

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov Aparatın məsul əməkdaşları ilə birlikdə şəhərin müxtəlif ərazilərində aparılan abadlıq, quruculuq və əsaslı təmir işlərinin gedişatı ilə tanış olub. Əvvəlcə şəhər rəhbəri Heydər Əliyev Meydanındakı fəvvarələrdə aparılan əsaslı təmir işlərinə baxış keçirib. Daha sonra F. Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasının qarşısında olub. Niyazi Bayramova məlumat verilib ki, buradakı fəvvarələrin üzərindəki solmuş boyalar yenilənir, hidrotexniki qurğuları təmir olunur. Həmçinin bildirilib ki, Filar-

moniyanın ətrafında geniş abadlıq işləri görüldü, əraziyə dekorativ güllər əkilib, mövcud yaşıllıqlara aqrotexniki qulluq göstərilib.

Əlavə olaraq qeyd olunub ki, abadlıq-quruculuq işləri çərçivəsində şəhər ərazisində olan və müasir tələblərə cavab verməyən fəvvarələrdə əsaslı təmir işləri davam edir. Belə ki, Gəncə şəhər Mənzil Kommunal Təsərrüfatı İstehsalat Birliyinin balansında olan 6 böyük fəvvarə yenilənir.

Bununla yanaşı, Niyazi Bayramov "Abad Məhəllə"lər layihəsi çərçivəsində şəhərin müxtəlif ərazilərində aparılan işlərə də baxış keçirib və binaların həyətlərində yaradılan şəraitlə tanış olub. Aparılan abadlıq və təmir işlərinin gedişatı ilə tanış olan Niyazi Bayramov görülən işlərə dair öz tapşırıq və tövsiyələrini verib. Eyni zamanda Niyazi Bayramov şəhər sakinləri ilə görüşərək onların rəy və təkliflərini dinləyib, aidiyyəti üzrə müvafiq tapşırıqlar verib.

Laçın Rayon İcra Hakimiyyətində vətəndaşların növbəti qəbulu keçirildi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 4 aprel tarixli 3199 nömrəli Sərəncamının 1-ci bəndi ilə təsdiq edilmiş "Korupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsinə dair 2022-2026-cı illər üçün Milli Fəaliyyət Planı" üzrə Tədbirlər Planı'nın 2.17-ci, 5.1-ci, 6.2-ci və 6.9-cu bəndlərindən irəli gələn vəzifələrlə bağlı

07.04.2023-cü il tarixdə Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin akt zalında müşavirə keçirilmişdir. Müşavirədə Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin və onun tabeliyində olan təşkilatların məsul işçiləri iştirak etmişlər.

Müşavirədə həmin Tədbirlər Planının 2.17-ci, 5.1-ci, 6.2-ci və 6.9-cu bəndlərinə əsasən dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən korruptsiya risklərinin qiymətləndirilməsi və qarşısının alınması ilə bağlı illik hesabatların hazırlanması və Korruptsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyaya təqdim edilməsi, korruptsiyaya qarşı mübarizə sahəsində fəaliyyət göstərən vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə dövlət orqanları (qurumları) arasında əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi və birgə layihələrin həyata keçirilməsi, dövlət və bələdiyyə orqanlarının, dövlət və ya bələdiyyə mülkiyyətində olan və ya paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə və ya bələdiyyəyə məxsus olan hüquqi şəxslərin və büdcə təşkilatlarının işçilərində, o cümlədən tibb və təhsil işçilərində antikorrupsiya davranış modelinin formalaşdırılması ilə bağlı işlərin gücləndirilməsi, cəmiyyətdə məlumatlılığın artırılmasına yönəlmiş maarifləndirmə, tədris və digər tədbirlərin səmərəliliyinin yüksəldilməsi məqsədilə tədbirlər görülməsi, kütləvi informasiya vasitələrindən, o cümlədən dövlət orqanlarının (qurumlarının) və bələdiyyələrin öz internet və sosial şəbəkə səhifələrindən istifadə etməklə korruptsiyaya qarşı mübarizə tədbirləri ilə əlaqədar xüsusi buraxılışların təşkili, ictimai müzakirələrin, videokonfransların keçirilməsi təcrübəsinin genişləndirilməsi, bu sahədə müxtəlif videoçarxların, bukletlərin hazırlanması və onların əhali arasında geniş yayılmasının təşviq edilməsi məsələləri geniş müzakirə edilmişdir. Müşavirədə gündəlikdə duran dörd məsələ bağlı ətraflı məruzələr dinlənmiş, həmin məruzələr ətrafında çıxış edənlər bu sahədə məqsədyönlü tədbirlərin davam etdirilməsinin zəruriliyini

Aprel şəhidlərimiz heç zaman unudulmayacaq

Aprel hadisələrindən yeddi il ötməsinə baxmayaraq, şəhidlərimiz hər zaman xalqımız tərəfindən anılır, hörmətlə yad edilir və mütəmadi məzarları ziyarət edilir

Xalqımızın xilaskarı, Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev, Vətənimizin çətin günündə, Xalqın istəyi ilə, bir güllə atmadan hakimiyyətə gəldi, qardaş qırğınına son qoydu və bir tarixi kəlamı ilə: "Hər bir xalqın milli mənsəbiyyəti onun qürur mənbəyidir" ifadəsi Azərbaycanda yaşayan bütün millətləri, türkünü, kürdünü, rusunu, talışını, tatını, ləzgisini, avarını, lahıcını, bir yumuruq kimi birləşdirərək düşməne qarşı birgə mübarizə aparmağa səbəb oldu, Vətənimiz Azərbaycanı dünya xəritəsindən silinməkdən xilas etdi və öndə gedən ölkələr sırasına çıxartdı. Xalqımız bu gün, Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev cənablarının uzaq görün siyasətini uğurla davam etdirən hörmətli Prezidentimiz Ali Baş Komandan İlham Əliyev cənabları ətrafında sıx birləşərək, düşməne qarşı əzmlə mübarizə aparırlar. Qoy hamı bilsin, heç bir məkirli niyyətdə olan xarici qüvvələr xalqlarımızın birliyini, əzmini sındıra bilməz. Çünki onun İlham Heydər oğlu Əliyev cənabları kimin Ali Baş Komandanı var.

Şəhid Xaliq Həsən oğlu Əzizzadə, iyirmi yeddi avqust 1996-cı ildə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının, Şərur rayonunun, Aşağı Yaycı kəndində ziyalı kürd ailəsində həyata göz açmışdı. 2003-cü ildə Bakı şəhəri Xətai rayonunun 116 sayılı tam orta məktəbinin birinci sinifinə daxil olmuş, 2014-cü ildə həmin məktəbi müvəffəqiyyətlə bitirmişdir. 2015-ci ilin oktyabr ayında, Xətai Rayon Hərbi Komissarlığından həqiqi hərbi xidmətə çağırılmışdır. Öz istəyinə görə, Xalqımızın yaralı və qürur yeri olan, Qarabağda düşmənlə sərhəd olan ön cəbhədə xidmət etməyi xahiş etmişdir. Hərbi xidmətdə qulluq etdiyi zaman, rəhbərliyin və yoldaşlarının etimadını qazanaraq böyük hörmətə sahib olan, Xaliq Həsən oğlu Əzizzadə, rəhbərliyin diqqətini çəkir və nümunəvi xidmətinə görə, dəfələrlə komandiri tərəfindən dəyərləndirilmiş və mükafatlandırılmışdır.

Bildiyimiz kimi mənfur daşnaq ünsürləri, Azərbaycanımızın Cənnət məkanı olan Qarabağa və Dağlıq Qarabağa göz dikərək ərazilərimizin iyirmi faizini işğal etmişdir. Öz işğalçı siyasətindən gözü doymayan mənfur daşnaq ünsürləri, aprelin 2-də atəşkəsi pozaraq sərhəddə boyu mövqeylərimizi mina atanlardan və raketlərdən atəşə tutsalar da, igid əsgərlərimiz vaxtında düşmənin cavabını verərək, ermənilərin əlində olan bir neçə kəndi və bir sıra strateji yüksəklikləri azad edərək düşməni geri oturtdu.

Müharibə itgisiz olmur, Vətənimizin onlarla igid övladları bu şərəfli yolda, Vətənimizin müdafiəsində həyatlarını Vətənimiz Azərbaycan uğrunda qurban verərək Şəhidlik zirvəsinə ucaldılar.

Xaliq Həsən oğlu Əzizzadə, Cəbhənin Tərtər-Goranboy istiqamətində aprelin 4-dən 5-nə keçən gecə erməni hərbi birləşmələrinin təxribatının qarşısını alarkən canını düşünmədən Vətən uğrunda qurban verərək Şəhidlik zirvəsinə ucaldı.

Cənab Prezidentimiz, Ali Baş Komandan, İlham Heydər oğlu Əliyev başda olmaqla, Dövlətimiz, Xalqımız bütün Şəhidlərimizə və ailələrinə böyük diqqət və qayğı göstərərək onların yas mərasimində iştirak edir və Şəhidlərimizin ailələrinin yanında olurlar.

Şəhid Xaliq Həsən oğlu Əzizzadənin yas mərasimində biz bunun canlı şahidi olduq. Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin, Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin rəhbərlikləri, hökumət nümayəndələri, möhtəşəm Xalqımız, Şəhidimizi o qədər izdihamla, hörmətlə son mənzilə yola saldılar ki, bunu sözlə ifadə etmək mümkün deyil.

Xaliq Azərbaycan bayraqları ilə, güllə-çiçəklə, maşın karvanı ilə, Şəhid Xaliq Həsən oğlu Əzizzadənin yaşadığı Xətai rayonunun Əhmədli qəsəbəsindəki ünvanından başlayaraq, Kürdəxanı məzarlığına qədər, insan selindən tərpənmək olmurdu. Xalq hər yerdə Azərbaycan bayraqları ilə Şəhid karvanını hörmətlə qarşılayır və Şəhid karvanına qoşulurdular. Şəhid karvanı Kürdəxanı məzarlığına çatanda məzarlıqda daha böyük izdihamın olduğunun şahidi olduq. Həqiqətən Xalqımız öz şəhidinə böyük sevgi, hörmət və məhəbbət göstərdi. Çox yüksək səviyədə, hörmətlə, izzətlə

Cənazə namazı qılınıqdan sonra Şəhidin tabutu üzərindəki üçrəngli dövlət bayrağımız əbədi xatirə olaraq, mərhumun atası Həsən müəllimə təqdim edildi.

Şəhidimiz, Sabunçu rayonunun Kürdəxanı qəsəbəsindəki qəbiristanlıqda Azərbaycanın dövlət himninin sədaları altında dəfn olundu. Bəli, torpaq uğrunda ölənlər Vətəndir. Vətən uğrunda Şəhid olan varsa o, Vətən basılmaz! Allaha tələ bütün Şəhidlərimizə rəhmət eləsin, məzarları nurla dolsun. Amin!

Səhifəni hazırladı: Tahir Süleyman

Aprel şəhidlərimiz heç zaman unudulmayacaq

Aprel hadisələrindən yeddi il ötməsinə baxmayaraq, şəhidlərimiz hər zaman xalqımız tərəfindən anılır, hörmətlə yad edilir və mütəmadi məzarları ziyarət edilir

Aprelin 6-da cəbhədə erməni təxribatının qarşısını alarkən qəhrəmancasına şəhid olan Laçın rayonunun Qarakeçdi kənd sakini, 1996-cı il təvəllüdlü Məmmədov Ülvin Cəmaləddin oğlu aprelin 7-də dəfn olunub. Şəhid ailə üzvlərinin müvəqqəti məskunlaşdığı Ağcabədi rayonunun Taxtakörpü ərazisindəki Qarakeçdi obasında torpağa tapşırılıb. Onun dəfnində Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı səlahiyyətlərini müvəqqəti icra edən Aqil Nəzərinin iştirakı ilə rayonun idarə, müəssisə və təşkilatları, kənd İcra nümayəndəlikləri, ziyalılar, ağsaqqallar, gənclər, məktəblilər və hərbiçilərdən ibarət 6000 nəfərdən çox rayon sakini, şəhidin qohumları, dostları iştirak ediblər.

Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı səlahiyyətlərini icra edən Aqil Nəzəri çıxış edərək bildirmişdir ki, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən düşünülmüş və məntiqli siyasət nəticəsində torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyik, qaçqın və məcburi köçkünlər öz doğma yurd-yuvalarına qayıdacaq və cəzasız qalmış cinayətkarlar layiqli cavablarını alacaqdır. Sonda rayon rəhbəri erməni qatillərinin qurbanı olan bütün şəhidlərə Tanrıdan rəhmət diləmişdir.

İzdihamlı tədbirdə iştirak edən Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin katibi Abdulla Qurbani, Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahin Məmmədov, Xocavənd Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Eyvaz Hüseynov, Millət vəkili Mahir Abbaszadə və Aqil Abbas çıxış edərək şəhidin yaxınlarına səbr diləmiş, Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən işğalda olan bütün torpaqlarımızın tezliklə işğaldan azad ediləcəyini bildirmişlər. Daha sonra şəhidin atası Camaləddin Məmmədov çıxış edərək övladı şəhid olduğundan qürur duyduğunu bildirmişdir.

Dəfn mərasimində "Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz" şüarı səsləndirilib, şəhid əsgər yaylım atəşləri altında son mənzilə yola salınıb.

Yekunda Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı səlahiyyətlərini icra edən Aqil Nəzəri, hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları, idarə müəssisə rəhbərləri, kənd icra nümayəndələri, ziyalılar və rayon ictimaiyyəti nümayəndələri şəhidin qəbri üzərinə tər çiçək dəstələri düzdülər.

Evin Cəmaləddin oğlu Məmmədov 1 yanvar 1996 cı ildə valideyinləri məskunlaşan "Taxta körpü" ərazisindəki "Laçın obaları"nda dünyaya gəlmişdi. Torpaqlarımızın 20 faizini zəbt edib, Xocalı soyqırımını törədən mənfur düşməne qarşı Ülvində barışmaz mövqe yaranmışdı. Qarabağı, əzizlərinin doğulduğu Laçın torpaqlarını işğaldan azad edənədək döyüşməyi şərəfli borcu bilirdi. Yaşadığı şəraitin ağırlığı Ülvinin idmana olan həvəsinin qarşısını ala bilməmiş, sərbəs güləşdə yeniyetmələr arasında dəfələrlə ölkə birincisi olmuş və bir sıra fəxri fərmanlarla təltif edilmişdir. Laçın rayon Qarakeçdi kənd 1 nömrəli tam orta məktəbini bitirib hərbi xidmətə çağırılan Ülvin 2016 cı il aprelin 1 də həqiqi hərbi xidmətini başa vurmuşdur. Həmin gün komandir tərxis olunan əsgərləri sıraya düzüb azad olduqlarını bildirmiş və sonra soruşmuşdu; Müddətdən artıq xidmət etmək istəyən varsa bir addım öne çıxsın. Ülvin irəli çıxaraq demişdi: "Komandir, Qarabağa, Laçına qayıdana kimi sizinləyəm. Vətən uğrunda Şəhid olmaq arzusundayam". Elə həmin gün Tərtər, Talışdağa yola düşür. Ülvi sərras snayper nişancısı idi. 2016 cı il aprelin 5 də Tərtər, Talışdağ uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına Şəhid olmuşdu. Qarabağın işğaldan azad olunacağı gün və Laçında yaşamaq Ülvinə qismət olmasa da vətən uğrunda Şəhidlik zirvəsinə ucalaraq arzusuna qovuşdu. Böyük izdihamlı Şəhidini son mənzilə yola salan minlərlə Laçınlı "Atəşgəmə son", "Rədd olsun erməni", "Qarabağa azadlıq" kimi şüarlar hayqıran Laçınlı gənclər torpaqlarımızın azadlığı uğrunda düşməni hər an məhv etməyə hazır olduğunu bəyan elədi. Ülvinin, eləcə də, bütün Şəhidlərimizin xatirəsi heç vaxt xalqımızın yadından silinməyəcək.

*Şəhid varsa, torpaq da var, Vətən də,
Şəhidlərə ölüm yoxdur Vətənda!*

Şəhifəni hazırlada: Vüsu Zivadxanomku

KÜRD LƏR VƏ KÜRDÜSTAN

Kürdlərin coğrafiyası və yerləşməsi

Asiyanın haqqında danışacağımız hissəsinin coğrafiyasını anlamaq üçün iki çıxış nöqtəsini: Ararat vadisini və İsgəndəriyyə körfəzini yadda saxlamaq lazımdır.

Araratdan cənuba iki min verstdən artıq dağlar silsiləsi uzanır: əvvəlcə bu dağlar düz şimaldan cənuba, sonra isə bir sıra zəncirlər yaradaraq cənub şərqə - Fars körfəzinə dönür. Onların birinci hissəsinə sadəcə olaraq, məşhur duzlu Van və Urmiya gölləri vasitəsilə iki yüksək yaylanı ayıran «türk-fars sıra dağları» deyilir. İkinci hissə ancaq özünün qərb qolları ilə Türkiyə və İran sərhəddinə yaxınlaşır; İran yaylasının və Mesopotamiya ovalığının arasında yerləşən bu dağlar və dağətəyi naməlum Şərq xalqları tərəfindən qədim terminlə Zaqqos (görünür, yunan mənşəlidir) adlanır.

Araratdan qərbə bizim Zaqqazıyanı Ermənistan yaylasından ayıran və aşağıda sonuncunun sıra dağları ilə qovuşan Ağrı dağı uzanır.

Əgər indi İsgəndəriyyəyə keçilsə, ondan şimala müəyyən məsafədə Qara dəniz çaylarının suayrıcını və Mesopotamiyanı təşkil edən Antitavr başlanır. Antitavrın şimal-şərqə ümumi istiqaməti üç qola ayrılmaqla sanki Qars, Maku və Ararat səmtinə can atır.

1. Şimal qolu, yaxın keçmişdəki döyüşlərdən yaxşı məlum olan Soğanlıya birləşir, cənub faktiki olaraq, Ağrı dağına qovuşur. Orta isə (Ala dağ) Maku yaxınlığında (Avacıqda) İran sərhədi yanında olan sönmüş Təndurəkin vulkanına birləşir. Fəratın əsas mənbələri Antitavrın bu qollarına bitişik vadilərdədir. Onlar iki çaydan ibarətdir:

Biri Ararat yaxınlığında Alaşkert vadisindən başlayan Murad çayı, ikinci Ərzurum altından axan Qara su, yaxud Fəratdır. Əks istiqamətdə şimala axan Arazın mənbəyi isə iki çay arasındakı Bin göl yaylasında yerləşir. Murad və Fərat çayları əvvəlcə cənub qərbə axır, bununla belə Murad çayı bir yerdə Dəclənin mənbəinə tamam yaxınlaşır. Ancaq bu dar divara güc gəlmək ona nəzib olmur və Xarputun yanında onun taleyi nəll olunur: O Qarasu ilə birləşir ki, onunla birlikdə Ən Asiyanın Ən böyük çayı olan Fəratd (2670 verst) yaratsın. Fərat Aralıq dənizinə tökülmək arzusu ilə cənub qərbə can atmağa davam edir, ancaq Tavra rast gəlib onun tərəfindən rədd olunur və Şərqə

- Fars körfəzinə tərəf dönür.

İsgəndəriyyədən cənub şərqdə yaranmış ikinci dağ mahiyyətinə görə Şimali Suriya dağlarının davamıdır. O Tavr adlanır və bir başa Şərqə uzanır. Van gölü yanında bir qolu Şimala gedir, o biri qolu isə gölü cənubdan şərqə dövrələyərək Qotur 2 yaxınlığında Fars sərhəddinə yaxınlaşır. Bu sonuncu qol cənuba iki təzə zoğ ataraq cənubi şərq istiqamətinə soxularaq nəhəng pəncələr kimi yuxarı Dəclənin hövzəsinə əhatə edir. Dəclə düzənliyə çıxanacan Fərata nisbətən daha az yol keçsə də

1) «Fərat» sadə rus xalq sözü olan «Fart,pofartil» ilə bir kökdəndir. Semit dillərində (ərəb və b.) bolluq deməkdir.

2) Van gölünün şərqində o bu gölün hövzəsinə Böyük Zabin yuxarılarından

ayırır (aşağı bax)

Öz adının qədim şərhini doğruldaraq ox kimi onu bəsləyən uca dağlardan 1 üzüşə qədər şığıyır. Dəclənin sol sahilində, Şərq sanəsinə görə, Nuhun gəmisi

dayanmış Cudi dağı uzanır. Ancaq daha yuxarı Dəclənin, Böyük Zabunun 2 sol qolu boyunca nəhəng Cülamerq dağları dayanmışdır. Onların ayrı-ayrı zirvələri 14000 futa 3 çatır. Əgər Fəratın yuxarı axınları və Van gölünün ətrafları kürd xalqının erkən yayıldıkları ərazilər idisə, cənubi Tavrın qolları və Dəclənin sol sahillərinin dağlıq ölkəsi (Botan, Xabur, Zab) görünür, tarixi keçmişdə kürd xalqının əsas məskənləri imiş. Nəhayət tarixin başlanğıcında kürd xalqının vətəni daha uzaqlarda, şərqdə və cənubda axtarmaq lazımdı. Yüksələn bu üç zaman pilləsinə kürd xalqının yerləşdiyi üç rayon uyğun gəlir. Yüksək Ermənistan yaylası, Türkiyə Kürdüstanı və Qərbi İran dağları.

Beləliklə, kürd xalqı hal-hazırda şimala - bizim Zaqqazıyaya keçərək türk-fars sərhəddi yaxınlığında Mendeli 4 şəhərciyindən Ararata qədər enli zolaq şəklində yaşayırlar. Bütün Ermənistan yaylası boyunca onlar ermənilərlə qarışıqlar, ancaq onların Türkiyə ilə Şimal sərhəddi Ərzurumla paraleldir. Kürd xalqı cənubda Mesopotamiya düzənliyinin kənarlarına qədər enirlər. Qərbdə Dəclə (Daha doğrusu Qara-su) çayının sahilində sərhəd hesab olunur.

Ancaq kürd xalqı Kiçik Asiyanın içərilərinə də girirlər və təkə Sivasdan cənub şərqə olan rayonda deyil, ayrı-ayrı qruplar şəklində Aralıq dənizinə qədər Koniyanın və Kilikiyanın yaxınlığında belə yaşayırlar.

Ümumiyyətlə, demək olar ki, kürd xalqı və dağlar ayrılmazdır. O yerdəki düzənliklər başlanır, kürdlər o yerləri ərəblərə, türklərə, Van gölünün ətrafını isə ermənilərə birgə yaşayırlar.

1) *Vavilon «Diqlat» əslində «yüksək sahil deməkdir, ancaq yunanlar elə bilirdilər ki, bu fars sözüdür (tiqra-yeni farsca tir), ox deməkdir.*

2) *Böyük Zab Dəclənin yuxarılarına aid deyil, ona artıq onun orta axınında tökülür.*

3) *Böyük Ararat 17.000 futa yaxındı*

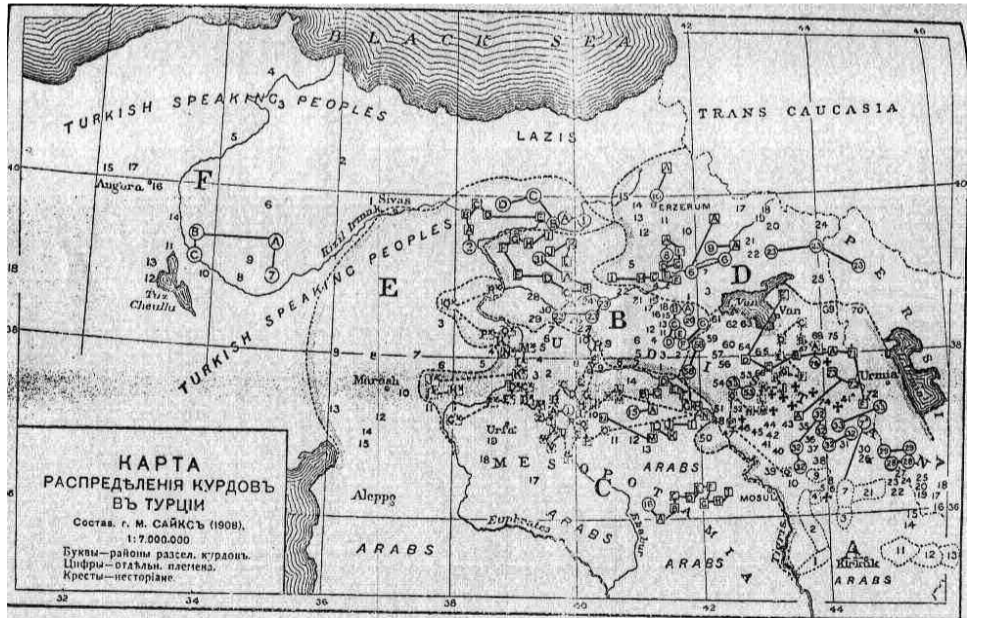
4) *Bağdaddan Şərqə*

Mövcud inzibati bölgüyə görə Kürd xalqı Rusiyada Ararata bitişik olan İrəvan quberniyasının hissələrində Qars vilayətinin Ardahan və Kağızman mahallarının bəzi yerlərində və bundan başqa Yelizavetpol (Gəncə) quberniyasının, Zəngəzur və Cavanşir qəzalarında yaşayırlar. Bu ərazilərdə yaşayan kürd xalqı hansı səbəbə görə axırıncı siyahıya alınmada xüsusi qrup kimi siyahıya alınmamışlar. İrəvan və Qars qəzalarında yaşayan kürdləri isə 1910-cu ildə aparılan siyahıya alınmada 125 min nəfər hesablanmışdır ki, onun da 25 mini yezidi kürdləri idi.

Kürd xalqı İranın tamam böyük Kırmanşah general qubernatorluğunu və Kürdüstanı (başqa sözlə Sinnə), Gorus dairəsi və Azərbaycanın bir hissəsini 1) Urmiya gölündən cənuba tamam Soyuq-bulaq dairəsi Tatavı çayından qərbdən, 2) Urmiya, Salmas, Xoy və Makunun 2 qərbindən bütöv zolaq şəklində, 20-40 verst Türkiyə sərhəddi boyunca yaşayırlar. Cənubda ən qədim sakinlər hesab olunan İran kürdləri bəlkə də qədim Midiyalıların ölkələrinin qərb sərhədlərini tutmaqla onların birbaşa varislərindən biri hesab olunurlar. Həm dilinə və qismən də dininə (şialər, əliallahilər) görə bu cənub Şərq kürdləri öz qəbilələrinin əsas hissəsindən ayrılarsa da özlərini onlarla bir xalq hesab edirlər. İranın şimalına gəlincə, məsələn, bizim əsrin əvvəlində Salmas 3 ermənilərin Kortçeya (yəni Kürdüstan) dediyi müstəqil sərhəd vilayətinə daxil idi.

1) *Qismən ərəş və Cəbrayıl dairələrində*

2) *Avacıq xanlıqı - yeganə yerdir ki, türklər (ayrımlı qəbiləsi), o cümlədən*

sonradan köçürülmüş sərhəddə kürdlərin bütöv zolağını kəsir.

3) *Adons, Armeniya V epoxu Yustiniana, səh. 418*

Əksinə, kürd xalqı belə uzağa, Urmiya gölündən cənuba nisbətən gec hərəkət edə bilməz. Soyuq-bulaq yaxınlığında indiyə qədər türk yerli adları qalmaqdadır. Bundan əlavə Mukri qəbiləsinin (Süleymani qəbiləsi Babana qohum olan) burada ancaq Ağ və Qara qoyunlular sülaləsi dövründə, yəni XV əsrdə görüldüyü kürd salnaməsində açıqdan açığa yad olunur. Qərbdən Şərqə belə gecikmiş köçürmələr dəfələrlə baş verdiyi üçün kürdlərin bir qatının digərini örməsi aydın görünməkdədir.

Sayılan bütöv rayonlardan əlavə İranda məsələn, Xorasanda (Şadılı),

Qəzvidən şimala (amberlyu), Şiraz yaxınlığında (Kəlun-Abdu) kimi yerlərdə kürdləri Nadir şah (1736-1747) köçürmüşdür.

Türkiyədə kürd xalqının əsas torpaqları Mosul vilayətində kompakt halında yaşadıkları dağlıq hissədir. Ermənilər Van və Bitlis vilayətlərində 8 min kv verstə yaxın ərazidə ancaq Van gölü sahəsində 60-70% təşkil edirlər. Lakin fars sərhədinə söykənən Həkarı sancağı kimi hər iki vilayətin dağlıq dairəsinin böyük hissəsində ən çox kürdlər yerləşdirilmişdir. Ancaq həkarinin cənubunda (Colamerq) 90 faiz təşkil etdiyi üçün hakim mövqe tutan, kiçik, ancaq sıx və vahə ilə nestorian əsirətləri yaşayırlar.

1. *Su sahəsinin çıxmaqla.*

Diyarbəkr və Xarput vilayətlərində kürd xalqı başqa xalqlara nisbətən üstünlük təşkil edirlər. Diyarbəkr vilayətində Botan 1 əyalətində Dəclə çayı üzərində ən məşhur, kürd hərəkətlərinin yarandığı, kürd millətinin beşiyi sayılan Cəzirə şəhərciyi yerləşir. Qeyd etmək lazımdır ki, Xarput vilayətində Fərat çayının hər iki mənbənin yaratdığı çayarası Dersim dairəsinin sıx olan əhalisi arasında kürd xalqı say etibarilə qalan əhalini iki dəfə üstələyir, (Linç) Ancaq bu kürdlər zaza 2 dialektində danışirlər. Onları o biri kürdlərdən ayırmaq ənənəsi xüsusi dinə etiqad etmələri ilə izah olunur. Şəxsən mən düşünürəm ki, bu, tamamilə yanlışdır. Onlar hamısı ümumkürd dilində danışirlər, məişətdə kürdlərlə qarışıqlar, dinləri isə başqa qəbilələrin də mənsub olduğu əliallahılıqdır.

Aleppo vilayətində kürdlər, yeri ərəblərə güzəştə gedirlər. Ancaq yeni məlu-

mata görə, (konsul Simmerman) 15 min nəfər 1 minə yaxın kəndi tutub. Sivas vilayətində kürdlər azlıq təşkil edirlər. (konsul Savinov). Onlar cəmisə 30 mindirlər. (qazı: Qanqal, Qoçışyar, Zara, Divriq).

1) *Bohtan çayının hövzəsindən daha geniş sahəni əhatə edən bu vilayət M.Hartmanın izah etdiyi kimi inzibati bölgü deyil, üç vilayət arasında bölünüb.*

2) *Zaza, görünür ətrafdakı insanların başa düşmədikləri dilə verdikləri ayama mənasındadır. Bu ləhcə yeeni tədqiqatçılara görə (O, Mann) xalis iran mənşəlidir və qorani dialektinin aid olduğu dialektlər qrupuna aiddir. Onda çoxlu xüsusiyyətlər və arxaizmlər var. Əlavə etmək lazım deyil ki.*

(Arad vən)
(Arad gölün sayımızda)

Demirtaş bir kez daha genç seçmenlere seslendi: Değiştir kaderini

Selahattin Demirtaş, genç seçmenlere seslendiği son paylaşımında, "Bu seçimin sonucunu belirlemek senin elinde çünkü anahtar sende. 'Bu hayat böyle çekilmez' di-

orsan sandığa git, gitmeyi ikna et ve değiştir kaderini" dedi.

Edirne Cezaevi'nde tutuklu bulunan HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, 14 Mayıs seçimleri öncesinde genç seçmenlere bir mesaj daha verdi. Demirtaş, "Sandığa git, gitmeyi ikna et ve değiştir kaderini. Birlikte başaralım" dedi.

Sosyal medya hesabından açıklama yapan Demirtaş şu ifadeleri kullandı:

"Sana güveniyorum, genç arkadaşım. Bu seçimin sonucunu belirlemek senin elinde çünkü anahtar sende. "Bu hayat böyle çekilmez" diyorsan sandığa git, gitmeyi ikna et ve değiştir kaderini. Birlikte başaralım." jiyanhaber.com

Germiyan: Enfal kurbanlarını anma merasimleri için kapsamlı organizasyon hazırlığı

Bu yıl Germiyan Özerk İdaresi binasında yapılacak anma merasimlerini Germiyan Özerk İdaresi Koordinatörlüğü organize edecek ve merasime Kellar Kaymakamlığı'nın yanı sıra, hükümetten bazı temsilciler de katılacağı bildirildi. Germiyan Enfal Katliamı'nın 35'inci anma merasimleri

14.04.2023 tarihinde yapılacak.

Kellar Kaymakamlığı, Enformasyon Müdürü Herdi Serkewt merasime ilişkin yaptığı açıklamada; "Germiyan Enfal kurbanları için yapılacak anma merasimleri bu yıl çok kapsamlı bir şekilde organize edilecek. Bunun için gerekli hazırlıklar yapıldı ve Germiyan Özerk İdaresi'nde buna ilişkin toplantı düzenlendi." ifadelerini kullandı.

Bu yıl Germiyan Özerk İdaresi binasında yapılacak anma merasimlerini Germiyan Özerk İdaresi Koordinatörlüğü organize edecek ve merasime Kellar Kaymakamlığı'nın yanı sıra, hükümetten bazı temsilciler de katılacak.

Irak'ın eski diktatör Baas yönetiminin tarihte gerçekleştirdiği ve 182 bin Kürt insanının katledildiği Enfal Katliamı her yıl 14.04 tarihinde düzenlenen merasimlerle anılıyor. **Nerina Azad**

ABD'den Erbil-Bağdat anlaşmasına ilişkin açıklama

ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcü Yardımcısı Vedant Patel, Erbil ile Bağdat hükümetleri arasında imzalanan anlaşmayı memnuniyetle karşıladıklarını belirtti.

Basın toplantısında gazetecilerin sorularını yanıtlayan Vedant Patel, "Irak Hükümeti ile Kürdistan Bölgesi Hükümeti arasında Irak-Türkiye boru hattı üzerinden petrol ihracatına ilişkin anlaşmayı memnuniyetle karşılıyoruz" dedi. Patel, imzalanan anlaşmayı, "Irak vatandaşlarının çıkarlarını her şeyin üzerinde tutan Iraklı liderlerin ciddi çalışmalarının sonucudur" şeklinde değerlendirdi. **Nerina Azad**

Neçirvan Barzani'den siyasi taraflara seçim takvimine uyma çağrısı

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, siyasi taraflara seçim takvimine uyma çağrısında bulundu.

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, siyasi taraflara seçim takvimine uyma çağrısında bulundu.

İki devrimin Peşmergesi Şêxella İbrahim'in taziyesine katılan Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Neçirvan Barzani, Başbakan Mesrur Barzani ile birlikte Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) bakanlarına Bakanlar Kurulu'na dönme çağrısında bulduklarını söyledi.

Sorunları olduğunu belirten Neçirvan Barzani, ancak sorunların hükümet içerisinde çözülebileceğini vurguladı.

Kürdistan Demokrat Partisi (KDP ve diğer siyasi taraflara seçim takvimine uymaları

çağrısında bulunan Neçirvan Barzani, seçimlerin belirlenen

imzalanan petrol ihracatı anlaşmasına da değinen Neçirvan

tarihte yapılması gerektiğini belirtti.

"Umarım tüm taraflar seçimler için belirlenen tarihe uyar" diyen Neçirvan Barzani, "Başkanlık olarak parlamento seçimleri için bir tarih belirledik. Tüm tarafları ziyaret ettik ve bir uzlaşmaya varıldı" ifadelerini kullandı.

Erbil ile Bağdat arasında

Barzani, anlaşmanın oldukça önemli olduğunu dile getirdi.

Anlaşmanın tüm Irak'ın yararına olduğunu dile getiren Neçirvan Barzani, "Düşüncelerimizi dile getirdik. Iraklıların bir çözümünün olması gerekir" diyerek, anlaşmanın en kısa zamanda uygulanması temennisinde bulundu. **Nerina Azad**

Kerkük petrolü: Üretim çok, ihracat yok!

Kerkük petrol sahalarında günde 365 bin varilden fazla petrolün çıkarıldığı kaydedilirken bunun yaklaşık dörtte birinin ihraç edildiği, geri kalanının ise ya depolandığı ya da rafinerilere gönderildiği belirtildi.

Türkiye'nin Ceyhan Limanı üzerinden günlük olarak 75-85 bin varil Kerkük petrolü ihraç ediliyor.

Ceyhan Limanı'ndan yapılan ihracata ek olarak Ürdün'e kara yoluyla günlük 10 bin varil petrol ihraç ediliyor.

Paris merkezli Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Merkezi'nin (ICC) Kürdistan petrolü ihracatını durduran kararına paralel olarak Kerkük petrolünün ihracatı da 25 Mart'ta durduruldu.

Rûdaw'ın ulaştığı bilgilere göre, Kerkük'teki rafinerilerden günlük 365 bin varil petrol üretiliyor, bu da aylık 10 milyon 950 varil petrol üretildiği anlamına geliyor.

Bakur Oil Şirketi'nden bir kaynak, Rûdaw'a verdiği demeçte,

İsminin açıklanmasını istemeyen kaynak, geriye kalan 3

Kerkük sahalarından günde yaklaşık 110 bin varil petrolün Kürdistan Bölgesi rafinerilerine gönderildiğini, ayrıca rafine edilmek üzere Kerkük'ün güneyindeki Bêcî rafinerisine de 120 bin ila 140 bin varil gönderildiğini ifade etti.

milyon varilli aşkın petrolün ise gerekli durumlarda ihraç edilmek veya rafine edilmek üzere depolara aktarıldığını kaydetti. Kerkük'te Havana, Bay Hasan, Cembûr, Xebaze ve Baba Gurgan olmak üzere başlıca 5 petrol sahası mevcut. **Nerina Azad**

ENKS, silahlı grupların Afrin'den çıkarılmasını talep etti

Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS), Rojava'nın Dirbesiye

supları, Newroz ateşi yakmak isteyenlerin üzerine ateş açmış,

katliamı faillerinin cezalandırılmasını ve silahlı örgütlerin Afrin'den çıkarılmasını talep etti.

Gösteride konuşan ENKS Dirbesiye Yerel Meclis Üyesi Nizamedin Eliko, "Bugün Dirbesiye Yerel Meclisi olarak, Cindires şehitlerini anmak için bir araya geldik. Bildiğimiz gibi 20 Mart'ta halkımız Newroz ateşini yakarken ne yazık ki terörist ve radikal güçler sivillere ateş açmış, bunun sonucunda 4 canımız şehit olmuştur" dedi.

ENKS Dirbesiye Yerel Meclis Başkanı İdris Şeyh Halef de, Cindires'te sivil Kürt halkının, özgürlük ve barışın simgesi olan Newroz ateşini evlerinin önünde yakarken uzelerine ateş açılarak katledildiğini belirtti.

İdris Şeyh Halef, "Bu örgüt mensuplarına bir sınır konulmalı, Kürt şehirlerinden çıkarılmalı" diye ekledi. **Nerina Azad**

kentinde, düzenlediği etkinlikle Cindires katliamını kınadı ve silahlı grupların Afrin'den çıkarılmasını talep etti.

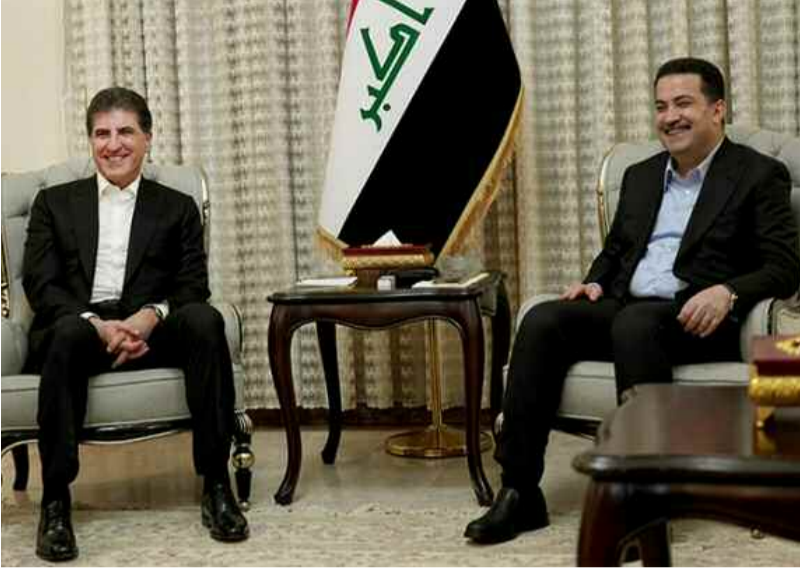
Afrin'in Cindires ilçesinde 20 Mart'ta Türkiye destekli El Şarkıye adlı silahlı örgütün men-

olayda aynı aileden 4 kişi hayatını kaybetmişti.

ENKS öncülüğünde Dirbesiye kentinde dün düzenlenen gösteriyle katliam kınandı.

Rudaw'ın aktardığı haberinde gösteriye katılanlar Cindires

Neçirvan Barzani ile Sudani bir araya geldi

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, Bağdat'ta Irak Başbakanı Muhammed Şiya es-Sudani ile bir araya geldi.

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, Bağdat'ta Irak Başbakanı Muhammed Şiya es-Sudani ile bir araya geldi.

Neçirvan Barzani'nin, Kürdistan Bölgesi'nin Irak Başbakanı'na ve Irak hükümetinin programının uygulanmasına verdiği desteği yinelediği bildirildi.

Sudani ise, sorunları çözmek için Kürdistan Bölgesi Hükümeti ile Irak Federal Hükümeti arasındaki diyalogu sürdürmenin önemini de vurguladı.

Görüşmede, 2023 yılı bütçesinin Irak Parlamentosu'ndan geçmesi için siyasi partilerin desteğinin önemini altı çizildi.

Görüşmede Erbil ile Bağdat arasında her alanda işbirliğinin sürdürülmesi gerektiği yinelenildi.

Kürdistan Bölgesi Başkanı, Bağdat temasları çerçevesinde Irak Cumhurbaşkanı Latif Reşid ile de bir araya geldi.

Görüşmede Bağdat ile Erbil arasında petrol ihracatının başlatılmasına ilişkin anlaşma "olumlu bir adım" olarak değerlendirildi.

BasNews

Kürtleri Baas rejimine karşı koruyan BMGK kararının üzerinden 32 yıl geçti

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK), 5 Nisan 1991'de Kürdistan Bölgesi'nde uçuşa yasak bölge ilan ederek Saddam rejiminin saldırılarına son verdiği 688 sayılı kararının üzerinden 32 yıl geçti.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu'nun (BMGK) 5 Nisan 1991 yılında 688 sayılı kararla Kürdistan Bölgesi'ne yönelik aldığı uçuş yasağı üzerinden 32 yıl geçti.

BMGK'nin 688 sayılı kararının araladığı kapı sayesinde Kürdistan Bölgesi Irak'ta bir statü kazanmış ve katliamların önüne geçilmişti.

Mart 1991'de Güney Kürdistan'da başlayan Büyük Ayaklanmanın (Raperin) ardından Irak'ta Baas rejimi tüm gücü ile Kürt halkına karşı kapsamlı bir saldırı başlattı. Saldırlardan kaçan yüzbinlerce Kürt Türkiye ve İran sınırına dayandı. Kürtler bunu "Milyonların Göçü" olarak isimlendirdi.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Fransa ve Belçika'nın talebi üzerine 5 Nisan 1991 tarihinde Güney Kürdistan'da oluşturulacak güvenli bölge ile Kürtlerin Irak ordusunun saldırılarından korunması, insani yardımların ulaştırılması ve göç edenlerin eski yerlerine dönmelerinin sağlanmasına karar verdi.

688 sayılı BMGK kararı ile Baas rejimi güçlerinin 36'ncı paralelin kuzeyine geçişleri yasaklanarak, bu bölgede uçuşa yasak bir alan oluşturuldu. Böylece bugünkü Kürdistan Bölgesi Yönetimi'nin oluşmasında uluslararası alanda ilk adım atılmış oldu.

Ne olmuştu?

Kürdistan Bölgesi'nin kaderini derinden etkileyen BMGK toplantısı, Türkiye ve Fransa'nın talebiyle yapıldı. Toplantıya, kendi istekleri üzer-

Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) ve Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) öncülüğündeki Kürdistan Cephesi, Kürdistan Bölgesi'nde bir parlamento

ine Kanada, Danimarka, Almanya, Yunanistan, İran, Irak, İtalya, İrlanda, Lüksembourg, Hollanda, Pakistan, Portekiz, İspanya, İsveç ve Türkiye de oy hakkı olmadan katıldı.

Söz konusu taslak karar 10 olumlu, 3 ret ve iki çekimser oyla kabul edilmişti.

Böylece oluşturulan güvenli bölge ile Kürtlerin Irak ordusunun saldırılarından korunması, insani yardımların ulaştırılması ve göç edenlerin eski yerlerine dönmelerinin sağlanmasına karar verilmişti.

Bu karar ile BM, 1925 yılında Milletler Cemiyeti'nin Musul meselesi ile aldığı karardan sonra ilk kez Kürtleri tanıma ve korumaya dönük bir karar almış oldu.

Oluşturulan uçuşa yasak bölge ile bir nevi Kürdistan Bölgesi de facto olarak özerk bir bölge oldu.

Raperin Kürdistan'daki siyasi cephede de birliğe yol açtı. 1991 yılının Aralık ayında

seçimi yapılmasına karar verdi.

7 Temmuz 1992'de bakanlar kurulunun oluşturulmasının ardından Kürdistan Parlamentosu 4 Ekim 1992'de Kürdistan'ı Irak'ın içinde federal bir yönetim olarak ilan etti.

Bu federal yönetim 2003 yılında ABD'nin Irak'ta Saddam rejimini devirmesine kadar uzanan yaklaşık 10 yıl boyunca Saddam'ın ekonomik ve siyasi baskılarına direnerek işleyişini devam ettirdi.

Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin 5 Nisan 1991 tarih ve 688 no'lu kararında ilk defa Kürt ulusunun ismi, baskı ve zulme uğrayan bir ulus olarak BM belgelerinde yer edinecekti.

1991 göçünden sonraki süreçte Kürt ulusunun dünya nezdinde tanınırlığı arttı. Bu tanınırlık, sonraki 12 yıl boyunca uçuşa yasak bölge ilanıyla Kürtlerin özerk bir şekilde kendi kendilerini yönetmelerini getirdi. **Nerina Azad**

Kanadalı heyet Rojava'yı ziyaret etti

Rojava Özerk Yönetimi Dış İlişkiler Dairesi resmi sitesinde yaptığı açıklamada, Kanada'dan bir heyetin dün (5 Nisan) Özerk Yönetim yetkilileriyle görüştüğünü duyurdu.

Kanada Dışişleri Bakanlığı üst düzey sorumlusu Sebastien Beaulieu, Kanada Lübnan Büyükelçiliği Suriye birimi müdürü Rasta Dai ve Dışişleri Bakanlığı acil müdahale birimi müdürü Yannick Lamond heyette yer aldı.

Görüşmede Rojava ile Suriye'deki ekonomik, insani ve güvenlik konularının yanı sıra Şam-Ankara yakınlaşmasının da ele alındığı belirtildi.

Cindires'de Newroz'u kutlamak isteyen 4 Kürt yurttaşın katledilmesine de değinen görüşmede Özerk Yönetim yetkilisi, uluslararası topluma silahlı grupların işgal ettiği bölgelerdeki hak ihlallerini durdurması çağrısı yaptı.

Ardından söz alan Kanada Dışişleri Bakanlığı yetkilisi Sébastien Beaulieu ise, Kanada'nın Özerk Yönetim ile işbirliği sürdürdüğü için mutlu olduğunu kaydetti. Toplantının sonunda IŞİD'li 10 kadın ve ailesi IŞİD'li olan 10 çocuğun Kanada heyetine teslim edildiği belirtildi. **Nerina Azad**

Süleymaniye Valisi'nden askıya alınan uçuşlara ilişkin açıklama

Süleymaniye Valisi Haval Ebubekir, "Kürdistan Bölgesi'ndeki Türkiye Başkonsolosuna uçuşlarımızın yeniden başlamasını talep ettik." dedi.

Süleymaniye Valisi Haval Ebubekir, "Kürdistan Bölgesi'ndeki Türkiye Başkonsolosuna uçuşlarımızın yeniden başlamasını talep ettik." dedi. Ebubekir yerel basına yaptığı açıklamada, Türkiye'nin Süleymaniye uçuşlarının askıya alınmasıyla ilgili endişelerini Türkiye'nin Erbil Başkonsolosu Mevlüt Yakut'a resmen ilettiklerini kaydetti.

Vali Haval Ebubekir, Süleymaniye Uluslararası Havalimanı'ndaki güvenlik durumunun istikrarlı olduğunu belirtti.

Türkiye Dışişleri Bakanlığı, Süleymaniye Uluslararası Havalimanına yapılan uçuşların PKK'nin faaliyetlerinin yoğunlaşması ve havalimanına nüfuz etmesi nedeniyle alındığını bildirdi. **Nerina Azad**

Estonya'dan bir askeri birlik başkent Erbil'de konuşlanacak

Estonya Savunma Bakanlığı, bu ay, askeri birliğin IŞİD'e Karşı Uluslararası Koalisyonun bir parçası olarak Kürdistan Bölgesi'nin başkenti Erbil'de konuşlandırılacağını bildirdi.

Estonya Savunma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, birliğin 110 askerden oluştuğu ve ülkenin piyade özel hareket kuvvetlerinden oluşan taburun parçası bir olduğu duyuruldu. Açıklamaya göre, söz konusu birlik Hollanda gücünün yerine konuşlanacak ve altı ay Erbil'de kalacak.

Birliğin "askeri üsleri korumak, hızlı cevap ve müdahale ile yüksek rütbeli şahsiyetleri koruma" görevlerini üstleneceği bildirildi. Estonya Genelkurmay Başkanı Martin Herem, birliklerinin dış operasyonlara katılmasının Estonya'nın müttefikleriyle çalışma yeteneğini geliştirmede güçlü bir rolü olacağını söyledi. Estonya birliğinin Erbil Uluslararası Havalimanı'nda müttefiklerin üssüne yerleştirilmesine karar verildi. **Nerina Azad**

Nêçîrvan Barzanî: Em daxwazê ji aliyên siyasî dikin, pabendî dema diyarkirî ya hîlbijartinan bin

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî ragihand, ligel Serokwezîrê Herêma Kurdistanê tanê dikin, pabendî dema diyarkirî ya hîlbijartinan bin. Li ser vegera tîma YNKê bo

Mesrûr Barzanî ji tîma Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê (YNK) daxwaz kirine ku vegerin nav hikûmetê.

Nêçîrvan Barzanî beşdarî şîna Pêşmergeyê herdu şoreşên Îlon û Gulanê Şêxella Îbrahîm bû û diyar kir, ew daxwazê ji partî û aliyên siyasî yên Herêma Kurdis-

tanê dikin, pabendî dema diyarkirî ya hîlbijartinan bin. Li ser vegera tîma YNKê bo nav hikûmetê, Serokê Herêma Kurdistanê ragihand: "Ez û Kak Mesrûr Barzanî Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê, me daxwaz kiriye ku tîma YNKê vegere nav hikûmetê, vegera wan gelek pêwîst e."

Nêçîrvan Barzanî destnîşan kir: "Kêşe heye, lê belê dikarin

kêşe bi gotûbêjan di nav hikûmetê de çareser bikin, bêguman çareserî jî dê were dîtin."

Herwiha Serokê Herêma Kurdistanê derbarê dema birêveçûna hîlbijartinên Parlamentoya Kurdistanê de got: "Beriya derkirina mersûma Herêmî li Serokatîya Herêmê, em ê serdana hemû aliyên bikin, ez hêvîdar im ew roja şewirê ligel aliyên siyasî ji bo hîlbijartinan danîne, hemû aliyên siyasî hevkar bin û pabend bin."

Li ser rêkeftina navbera Hewlêr û Bexdayê, Nêçîrvan Barzanî diyar kir, rêkeftina navbera Hewlêr û Bexdayê rêkeftineke gelek girîng e, di berjewendiya hemû Iraqê de ye, me tekezî li ser wê yekê kiriye ku çareseriyê Iraqî hebe.

Serokê Herêma Kurdistanê hêviya xwe anî ziman ku ev rêkeftin demildest were cîbicîkirin, ku di berjewendiya Herêma Kurdistanê û Iraqê de ye. rojevaku.com

Îdrîs Baluken ji girtîgehê derket

Parlamentêrê berê yê HDPê yê Diyarbekirê Îdrîs Baluken piştî kirin. Balûken di çarçoveya

ku cezayê xwe temam kir ji girtîgehê derket.

Balûken piştî ku înfaza xwe temam kir ji Girtîgeha Sincanê hat berdan. Berê biryara berdanê dabû Balûken û piştê jî îfraz hat

de ji aliyê dadgehê ve sewqî Çewlikê hat kirin.

Îdrîs Baluken bi îdiaya "pesnê sûc û sûcdar, propagandaya rêxistina terorê, bêyî ku endamê rêxistinê be li ser navê rêxistinê sûc kiriye û bi eşkerekî heqaret li milletê Tirk, sazî û dezgehên dewletê û li dewleta Komara Tirkîyeyê kiriye" hat sûcdarkirin."

Îdrîs Baluken weke endamê Heyeta Îmraliyê, di pêvajoya çareseriyê de gelek caran bi Îmralî û Qendîlê re hevdîtin pêk anî û beşdarî danûstandinan bû.

Balûken ku di 4ê Mijdara 2016an de tevî Hevserokên Giştî yên HDPê hatibû girtin, di 30yê Çileyê 2017an de di danişîna ewil de hat berdan û 2 roj şûnde li ser îtiraza dozgeriyê dîsa hat girtin. rupelanu.com

PAK-Swêd beşdarî panela Komeleya Kurd a Uppsalayê bû

Komeleya Kurdên li Uppsalayê panelek li ser bûyerên dawîn yê Kurdistanê amade kir. Panel bi sernivîsa "Bi perspektîfa Kurda rûdanên siyasî yê li Kurdistanê û Turkiyê", bûyerên di rojê Bakurê Kurdistanê de bû.

Mêvanên panelê ji Partiya Azadîya Kurdistanê Seval Mert, Nîhat Akar û Nîmet Mumtaz Aydin bû. Panel ji aliyê serokê Komeleya Kurdên Uppsala Lezgîn ve hate rêvebirin. Her sê mêvanên panelê li ser hîlbijartinên Tirkîyê, erdhejî, destê alîkarîyê û rewşa nuha ya maxdûrên erdhejê û herweha hêvî û daxwazên Kurda ji siyaseta Kurdistanê sekinîn.

Axaftina destpêkê Seroka Piştgirên Partiya Azadîya Kurdistanê ya Ewropa Seval Mert kir. Seval Mert li ser encamê erdhejê, destê alîkarîyê û rewşa heyî, sekinî. Nîhat Akar jî ji bo bûyerên bi vî rengî beriya dubare bibin, kar û barên ku em ji îro ve karin bikin

rawestîya û di vî warî de hin pêşniyaran kir. Nîmet Mumtaz

Aydin jî li ser Kurdên Ewropa çî kirin û dikaribûn hîn bêtir çî bikin peyivî û balê kişand li ser tunebûna dezgehên netewî yê mayînde.

Di beşa nasandina damezrandina PAKê de Nîhat Akar qala felsefa PAKê kir. Seval Mert jî qala prensîbên PAKê yê damezrandinê û yê heta nuha kir. N. Mumtaz Aydin jî bi kurtî qala dîroka siyasî û rêxistinî yê Bakurê Kurdistanê kir û şert û mercên

siyasî ku PAK hatibû damezrandinê kir.

Di beşa hîlbijartinan de jî Nîhat Akar qala rewşa siyasî ya nuha, sekna partiyên dewletê û bernamêyên wan ên siyasî kirin. N. Mumtaz Aydin jî qala sekna HDPê daklarasyona wan a hîlbijartinê û siyaseta partiyên Kurdistanê kir. Di vê babetê de Seval Mert jî qala PAK di vê hîlbijartinê de çî wê neke kir û got PAK heta heftiyekê ji rayagiştî re zelal bike ku wê çî bike. rupelanu.com

Mesrûr Barzanî: Rêkeftina me û Bexdayê dê bibe bingehek ji bo serdemeke nû

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî li ser rêkeftina navbera Herêma Kurdistanê û Iraqê ya derbarê dubare hinardekirina petrola Herêma Kurdistanê de

peyamek belav kir û ragihand: "Îro me ligel Serokwezîrê Federal Birêz Mihemed Şiya Sûdanî ji bo hinardekirina petrolê, rêkeftinek îmze kir ku dê bibe bingehek ji bo serdemeke nû ya hevkarîya bihêz û berdewam a di navbera Hewlêr û Bexdayê de.

Peyama Serokwezîrê Herêma Kurdistanê wiha ye: Îro me ligel Serokwezîrê Federal Birêz Mihemed Şiya Sûdanî ji bo hinardekirina petrolê, rêkeftinek îmze kir ku dê bibe bingehek ji bo serdemeke nû ya hevkarîya bihêz û berdewam a di navbera Hewlêr û Bexdayê de.

Min di civîna me ya Bexdayê de spasiya serokwezîr kir ji bo serkirdetiya wî û rola wî sereke di nûbûna hevkarîya di navbera me de. Ev rêkeftin xizmeta berjewendiya hemû welêt dike bi Herêma Kurdistanê ve jî. Em herdu alî hevnerîn in ku niha çarçoveyê me heye ji bo reşnivîsa yasaya budceya federal, herwiha dibe ku di siberojê nêzik de li ser yasayê nû ya federal a derbarê petrol û gazê de gotûbêj dest pê bikin.

Kêşe û astengiyên van demên dawî yên li ber hinardekirina petrola Herêma Kurdistanê, zîyanê bi hemû welat gihandiye. Lê belê ev rêkeftin, dibe sedema wê yekê ku dahata gelek pêwîst destber bike. Helwesta me her dem karkirin bû ligel Iraqê ji bo gihîştina rêkeftinekê ku di çarçoveya destûrê de rêz li mafên me were girtin. Bêguman rola diyar û girîng a Serokwezîrê Federal, hêzeke taybet bi vî rêkeftinê dibexşîne.

Ji îro şûnde, pêwendiyên me ligel Bexdayê bihêztir dibe û em dikarin dest bi serdemeke nû ya bawerî û hevkarîyê bikin. Her wek Birêz Serokwezîrê Federal ragihand, niha divê tekezîya me li ser berfirehkirina derfetên hevkarî û hevahengîya navbera Bexda û Hewlêrê be, bi awayekî ku sûda wê ji bo hemû gelê Iraqê hebe.

Ez spasiya Cenabê Serok Mesûd Barzanî dikim ji ber rola wî ya girîng û piştevaniya wî ya berdewam, herwiha spasiya Serokê Herêma Kurdistanê Birêz Nêçîrvan Barzanî dikim ji ber piştevaniya wî. Spasiya şanda teknîkî ya herdu aliyên jî dikim ji ber erk û xebata wan a çend hefteyên borî, ku bi awayekî gelek sifî xebitîn, da ku van gotûbêjan bigihînin encamê û ez hêvîdar im di berjewendiya xelkê Herêma Kurdistanê û hemû xelkê Iraqê de be.

Mesrûr Barzanî, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê

Estonya hêzeke leşkerî li Hewlêrê bicih dike

Wezareta Berevaniya Estonyayê ragihand, vî mehê yekîneyên artêşa wî welatî di çarçoveya erka Hevpeymanîya Navdewletî ya li dijî

DAIŞê de li Hewlêrê tene bicihkirin, erka wê jî parastina bingehekan serbazî, bersivdana bilez û parastina kesayetiyên pilebilind dibe.

Di daxuyaniyê de Wezareta Berevaniya Estonyayê dibêje, yekîneya wan ji 110 serbaz û endamên Berevaniya Estonyayê pêk tê, ser bi betalyoneke piyade û hêza operasyonên taybet ên wî welatî ve ye.

Li gor daxuyaniyê, ew hêz dê cihê hêzeke Holendî bigire û dê ji bo dema şeş mehan li Hewlêrê bimîne. Serokerkanê Estonyayê General Martin Herem ragihand, beşdarîkirina yekîneya wan di operasyonên biyanî de, roleke bihêz di başkirina peywendiyên Estonyayê û şiyarên wê ji bo karkirina li gel Hevpeymanîyê wê de hebûye. Biryar e ew yekîneya Estonyayê li bingeha Hevpeymanan li Balafirxaneyê Navdewletî ya Hewlêrê bê bicihkirin. rupelanu.com

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çîye? Ev **ave**.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

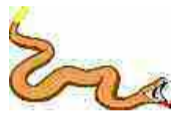
diran

Ev çîye? Ev **dirane**.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çîye? Ev **agire**.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çîye? Ev **mare**.
Bu nədir? Bu ildir.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çîye? Ev **bizine**.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çîye? Ev **balone**.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çîye? Ev **bacane**.
Bu nədir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev **otomobile**.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çîye? Ev **taCe**.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

Canî

Ev çîye? Ev **Canîe**.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcîk

Ev çîye# Ev **Cûcîke**.
Bu nədir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.

finCan

Ev çîye# Ev **finCane**.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup

Çç

çav

Ev çîye? Ev **çave**.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çîye? Ev **çêleke**.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

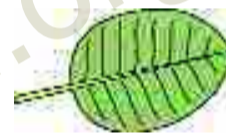
defter

Ev çîye? Ev **deftere**.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev **dare**.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

belg

Ev çîye? Ev **belge**.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çîye? Ev **eloke**.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

çaynîk

Ev çîye? Ev **çaynîke**.
Bu nədir? Bu çaynikdir.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çîye? Ev **çakûçe**.
Bu nədir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

dest

Ev çîye? Ev **deste**.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çîye? Ev **dile**.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ker

Ev çîye? Ev **kere**.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çîye? Ev **zebeşe**.
Bu nədir? Bu qarpızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

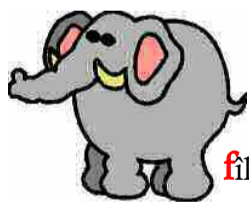
êleg

Ev çîye? Ev **êlege**.
Bu nədir? Bu jiletir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çîye? Ev **hêke**.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

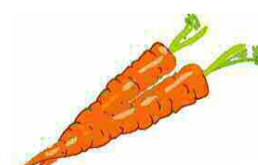
fîl

Ev çîye? Ev **fîle**.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elefoant.

firok

Ev çîye? Ev **firoke**.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çîye? Ev **gizêre**.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzi

Ev çîye? Ev **gêziye**.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

pê

Ev çîye? Ev **pêye**.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

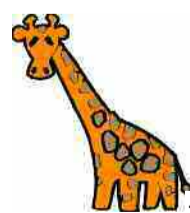
kêr

Ev çîye? Ev **kêre**.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

find

Ev çîye? Ev **finde**.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

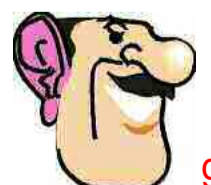
zerafe

Ev çîye? Ev **zerafeye**.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çîye? Ev **goreye**.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

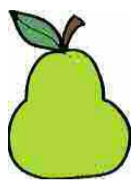

guh

Ev çîye? Ev **guhe**.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

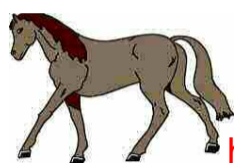
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

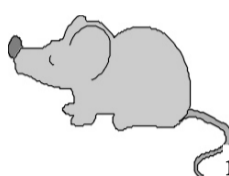
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu çiqdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îi

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

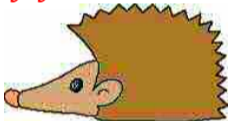

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

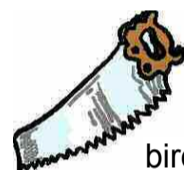

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

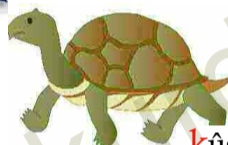
roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmor

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xəçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

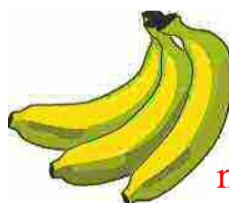
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî.

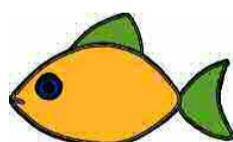
Ev çîye? Ev kûlîye.
Bu nêdir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

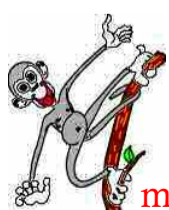
otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reñge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

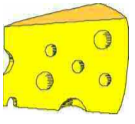

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyey? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

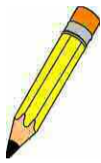
pîvaz

Ev çiyey? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyey? Ev perçemeye.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyey? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

beq

Ev çiyey? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyey? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyey? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyey? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

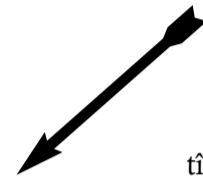
şêr

Ev çiyey? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

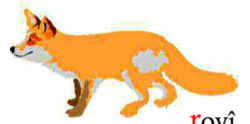
kêwrîşk

Ev çiyey? Ev kêwrîşke.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyey? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyey? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyey? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyey? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyey? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyey? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

tîr

Ev çiyey? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûfi

Ev çiyey? Ev tûfiye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyey? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyey? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyey? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûşe

Ev çiyey? Ev şuşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyey? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsağ

Ev çiyey? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyey? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyey? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyey? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyey? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ıldırımır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyey? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

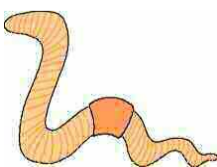
keVc

Ev çiyey? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyey? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyey? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyey? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyey? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a scorpion.

biVir

Ev çiyey? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

berçavik

Ev çiyey? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBƏ-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

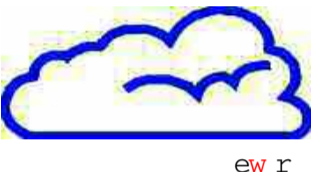
w erdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdekdîr.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şəkildîr.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ew r

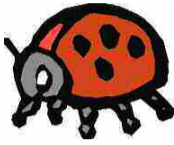
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kəklikdîr.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzəndîr.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdîr.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardîr.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.

Yy

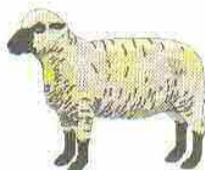
heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdîr.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

yek

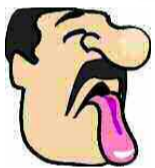
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdîr.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zəngdîr.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdîr.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdîr.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

KURDÎ			Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
N b/s	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Аа	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, çeş, Declê, Cefêr, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzing, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, fîtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Iı	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, neví, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaiş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şores, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Ûü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Xx	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Премьер-министр Барзани: Резолюция 688 СБ ООН сделала возможным наше самоуправление

Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани 5 апреля выступил с заявлением по случаю 32-й годовщины принятия резолюции 688 Совета Безопасности ООН о защите курдов от режима партии "Баас".

"Решение Совета Безопасности ООН 688 разрешило доставку гуманитарной помощи нашим людям, застрявшим в горах, и проложило нам путь к управлению на наших собственных условиях", — написал премьер-министр Барзани в Twitter. 5 апреля 1991 года, после прекращения огня в войне в Персидском заливе, Совет Безопасности ООН принял резолюцию 688, чтобы предотвратить систематические репрессии режима "Баас" против народа Курдистана. Позже это привело к созданию бесплодной зоны над регионом, что не позволило самолетам иракского режима совершать полеты над этими районами.

В апреле 2021 года Курдистан отметил годовщину принятия Резолюции 688, назвав улицу в своей столице Эрбиле именем бывшего премьер-министра Великобритании сэра Джона Мейджора в память о тех днях, когда международное сообщество и западные союзники отреагировали на репрессии против курдов в Ираке.

Президент Курдистана призывает правительство Ирака выплатить компенсации курдам-файли

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани в своем заявлении от 4 апреля, в 43-ю

правительство Ирака выплатить компенсации пострадавшим и их семьям.

годовщину геноцида курдов-файли при режиме Саддама Хусейна, призвал федеральное

"Признание этого преступления геноцидом Верховным иракским уголовным трибуналом возлагает

на иракское правительство и государство юридические и гуманитарные обязанности и обязанность выплатить компенсации жертвам", — говорится в заявлении, опубликованном офисом курдского президента. "В связи с этим мы призываем федеральное правительство Ирака выполнить свои обязанности, выдав компенсации курдам-файли и восстановив их гражданские и финансовые права".

Курдский лидер охарактеризовал геноцид курдов-файли предыдущим иракским режимом Саддама Хусейна как "расистскую этническую чистку", которая привела к насильственному исчезновению десятков тысяч курдов-файли и насильственному переселению еще сотен тысяч. Предыдущий иракский режим лишил тысячи файли гражданства и конфисковал их собственность. kurdistan.ru

Пекин стал Меккой для дипломатов и политиков

В четверг в Пекине состоялась долгожданная встреча глав МИДов Саудовской Аравии и Ирана Фейсала бен Фархана и Хосейна Амир-Абдоллахиана. Это произошло чуть менее чем через месяц после того, как делегации двух стран договорились восстановить дипломатические отношения, прерванные в 2016 году.

Попытки примирить Эр-Рияд и Тегеран за эти годы предпринимали многие, в первую очередь такие региональные игроки, как Оман и Ирак. Но точка была поставлена 10 марта на переговорах в Пекине.

С тех пор саудовский и иранский министры несколько раз говорили по телефону, кроме того, король Саудовской Аравии Сальман бен Абдель Азиз Аль Сауд пригласил президента Ирана Эбрахима Раиси посетить Эр-Рияд. В понедельник стало известно, что приглашение принято. Дата визита пока неизвестна, но встреча глав МИДов двух стран показала, что это событие не за горами.

В совместном заявлении, подписанном в Пекине по итогам переговоров министров, подтверждены все договоренности, достигнутые делегациями месяц назад, в том числе об активизации двух старых соглашений — о сотрудничестве в области безопасности от апреля 2001 года и о сотрудничестве в области экономики, торговли, инвестиций, технологий, науки, культуры, спорта и молодежи, подписанного в мае 1998 года. Кроме того, стороны намерены работать над открытием посольств в Эр-Рияде и Тегеране и генеральных консульств в Джидде и Мешхеде, а также над возобновлением авиарейсов между двумя странами. Предполагается также обмен визитами официальных делегаций и представителей бизнеса. Так, еще в начале недели стало известно, что Иран и Саудовская Аравия изучают возможность учредить совместную торговую палату. Стороны также договорились укреплять сотрудничество во всем, что способствует обеспечению безопасности и стабильности в регионе. И надо сказать, что это не пустые слова — на Ближнем Востоке очень ждут, что сближение Тегерана и Эр-Рияда снизит напряжение в соседних странах. В первую очередь в Ливане и Сирии.

В заключение министры пригласили друг друга в столицы своих стран и

поблагодарили китайскую сторону за организацию встречи.

Очевидно, что для первых после решения о восстановлении отношений переговоров глав МИДов Саудовской Аравии и Ирана нужна была нейтральная площадка. Пекин подошел идеально.

Как отметила саудовская газета "Аш-Шарк аль-Аусат", "выбор Пекина в

качестве места встречи двух министров обусловлен его ролью в достижении соглашения между этими странами и облегчением взаимодействия между ними". Так что сейчас мало кто удивился приезду глав МИДов в Пекин. А вот месяц назад участие Китая в ирано-саудовских переговорах стало сенсацией. Это совпало с выдвиганием Пекином мирного плана по Украине, после чего стали очевидными стремление и одновременно способность Китая стать одним из ведущих игроков на мировой геополитической арене. И это не осталось без внимания на Западе.

Китай стал местом паломничества европейских политиков. В марте Пекин посетил премьер-министр Испании Педро Санчес. На встрече с председателем КНР Си Цзиньпином он призвал способствовать скорейшему завершению российско-украинского конфликта и провести переговоры с президентом Украины Владимиром Зеленским. С этой же целью в среду в Пекин прилетели президент Франции Эммануэль Макрон и глава Еврокомиссии Урсула фон дер Ляйен. "Российское вторжение на Украину нанесло удар по международной стабильности. Я знаю, что могу рассчитывать, что вы вернете Россию к разуму и сможете усадить обе стороны за стол

переговоров", — сказал господин Макрон на состоявшихся в четверг переговорах с китайским лидером.

Еще в преддверии визита госпожа фон дер Ляйен подчеркнула, что шаги Китая в контексте украинского конфликта определяют дальнейшие отношения страны с Евросоюзом.

В том же ключе высказался во вторник и глава дипломатии ЕС Жозеп

Боррель. Сообщив журналистам, что посетит Пекин на следующей неделе, он заявил: "Мы ожидаем, что постоянный член СБ ООН должен выступать в защиту основанного на правилах миропорядка. И Китай несет моральный долг в том, чтобы способствовать справедливому миру".

На эти заявления ответил лично председатель КНР Си Цзиньпин во время встречи с президентом Макроном и Урсулой фон дер Ляйен. "Китай последовательно рассматривает ЕС в качестве независимого полюса в многополярном мире, поддерживает ЕС в реализации его стратегической независимости", — сказал председатель КНР. По его словам, Пекин настаивает, чтобы "отношения между Китаем и ЕС не были нацелены на третьи стороны (то есть не были направлены против России. — "Ъ"), не зависели от третьих сторон и не контролировались бы третьими сторонами (а это камешек в огороде США. — "Ъ")". В то же время Си Цзиньпин сообщил, что готов работать вместе с Францией над тем, чтобы "справиться с побочными эффектами украинского кризиса в продовольственной, энергетической, финансовой, транспортной и других областях, а также уменьшить негативное влияние украинского кризиса на мир, особенно на развивающиеся страны". kurdistan.ru

Фирмы США готовы помочь Ираку в модернизации сельскохозяйственного сектора

Соединенные Штаты заявили о своей приверженности поддержке Ирака в модернизации его сельскохозяйственного сектора, который был заброшен из-за сильной зависимости страны от нефтяных доходов.

В своем твите посол США в Ираке Алина Л. Романовски сообщила, что в воскресенье она провела встречу с министром сельского хозяйства Ирака Аббасом Улейяви для переговоров о сотрудничестве между Багдадом и Вашингтоном в различных областях.

"Мы с министром сельского хозяйства Улейяви обсудили американско-иракское сотрудничество по многим общим интересам, включая проблемы климата и воды", — написала она в Twitter. "Американские фирмы готовы помочь в модернизации ирригационных систем Ирака и важного сельскохозяйственного сектора".

Ирак прилагает усилия для диверсификации своей экономики, при этом сельскохозяйственный сектор является ключевым направлением интересов, а США являются давним союзником Ирака, оказывая поддержку в различных областях, включая безопасность, энергетику и гуманитарную помощь. kurdistan.ru

ДПК и ПСК намерены обсудить разногласия перед парламентскими выборами

Избирательные штабы правящей "Демократической партии Курдистана" (ДПК) и конкурирующего "Патриотического союза Курдистана" (ПСК) должны встретиться в среду, 5 апреля, чтобы преодолеть сохраняющиеся разногласия по поводу предстоящих парламентских выборов.

Делегации должны обсудить детали потенциальной поправки к действующему закону о выборах, а также шаги, необходимые для активизации избирательной комиссии Иракского Курдистана до намеченного на ноябрь этого года голосования. Партии также ведут перегово-

ры о квотах мест в парламенте, что остается основным камнем преткновения между ними.

В октябре прошлого года Курдистан не провел парламентские выборы из-за разногласий между ключевыми политическими партиями по поводу действующего закона о выборах и спискам избирателей.

К сегодняшнему дню уже достигнуто всестороннее соглашение о предстоящем парламентском голосовании, в том числе о возможных поправках к закону о выборах и списках избирателей. Также существует консенсус в отношении использования списков избирателей недавних парламентских выборов в Ираке в качестве основы для выборов в Курдистане. Оставшимся камнем преткновения являются квоты мест, выделяемые этническим и религиозным меньшинствам Курдистана. Сейчас из общих 111 депутатских мест 11 мест выделены по квоте для этнических и религиозных меньшинств, чтобы они представляли свои общины и обеспечивали инклюзивный законодательный орган, отражающий все голоса, независимо от их этнического или религиозного происхождения. kurdistan.ru

Лидеры Ирака и Курдистана приветствуют подписание соглашения об экспорте нефти

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани в своем заявлении от 4 апреля приветствовал сегодняшнее совместное соглашение Багдада и Эрбиля о возобновлении экспорта сырой нефти. Он также подтвердил приверженность региона Курдистан

проблем."

Премьер-министр Курдистана Масрур Барзани и его иракский коллега Мухаммед Шиа ас-Судани сегодня подписали совместное соглашение, которое позволит КРГ возобновить экспорт своей нефти, остановленный после

ние соглашения между Региональным правительством Курдистана и федеральным правительством Ирака об экспорте нефти историческим шагом", говорится в заявлении штаба Барзани. "Он также поблагодарил премьер-министра Ирака за его усилия по решению проблем и обеспечению успеха этого важного соглашения".

Как подчеркнул глава ДПК, все оставшиеся вопросы между КРГ и федеральным правительством могут быть решены "при наличии доброй воли". Он выразил надежду, что соглашение станет началом для разрешения всех нерешенных споров между сторонами, и подтвердил свою поддержку усилий и шагов премьер-министра Ирака.

В заявлении премьер-министра Курдистана Масрура Барзани от 4 апреля также выражается надежда на начало новой эры прочного сотрудничества и координации между Эрбилем и Багдадом.

"На сегодняшний день наши

решению остающихся проблем путем диалога и в рамках конституции страны.

"Мы подтверждаем, что Курдистан готов решать проблемы путем диалога и взаимопонимания на основе Конституции, что отвечает интересам всего Ирака и приведет к политической и экономической стабильности в стране", — говорится в заявлении, опубликованном офисом президента. "Я приветствую сегодняшнее соглашение между федеральным правительством Ирака и Региональным правительством Курдистана (КРГ) о возобновлении экспорта нефти из Курдистана".

Курдский лидер также высоко оценил усилия Эрбиля и Багдада по преодолению разногласий и достижению сегодняшнего соглашения об экспорте сырой нефти: "Я высоко оцениваю роль премьер-министра Ирака и премьер-министра Курдистана, которые смогли достичь взаимопонимания и согласия в позитивном духе. Поздравляю их".

Президент выразил надежду, что это соглашение откроет новую эру в отношениях между двумя сторонами и поможет подготовить

решения суда во Франции.

Президент Ирака Латиф Рашид также приветствовал экспортную сделку по нефти. Он

заявил об этом в ходе встречи с премьер-министром Курдистана Масруром Барзани в Багдаде.

Курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), назвал достигнутое между Эрбилем и Багдадом соглашение "историческим шагом".

Сегодня вечером он провел телефонный разговор с премьер-

отношения с Багдадом укрепились, и мы можем вступить в новую эру доверия и сотрудничества. Как сказал премьер-министр Ас-Судани, теперь мы должны сосредоточиться на возможностях сотрудничества Багдада и Эрбиля, а также на договоренностях, которые приносят пользу всем иракским людям".

"Мы также договорились, что у нас есть основа для проекта закона о бюджете, и в ближайшее время может начаться обсуждение нового федерального закона о нефти и газе", — добавил он.

Премьер-министр подчеркнул приверженность своего кабинета соблюдению конституции страны, в которой закреплены права и привилегии всего народа Ирака: "Наша позиция всегда заключалась в том, чтобы работать с Ираком над соглашением, которое уважает наши права в соответствии с Конституцией, и личная ставка придает этому пониманию импульс и тягу".

Он также выразил благодарность президенту Масуду Барзани за "его роль и вмешательство" и президенту Курдистана Нечирвану Барзани за "его поддержку", а также поблагодарил технические делегации Эрбиля и Багдада.

kurdistan.ru

Глава КРГ и командующий возглавляемой США коалиции обсудили поддержку пешмерга

Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани 3 апреля провел встречу с командующим коалиционными силами в Ираке и Сирии генералом Мэтью Макфарлейном.

"Рад принять сегодня в Эрбиле командующего коалиционными силами в Ираке и Сирии генерала Мэтью Макфарлейна", — написал премьер-министр в Facebook. "Мы

обсудили последние события в Ираке и регионе, а также реформы в министерстве по делам пешмерга КРГ [Регионального правительства Курдистана]".

"Мы подчеркнули важность постоянной поддержки пешмерга в борьбе с терроризмом и тесного сотрудничества между пешмерга и коалицией", — добавил он. США рассматривают Курдистан как ключевого союзника в регионе, оказывая ему военную и консультативную помощь, особенно после появления в регионе "Исламского государства" в 2014 году.

kurdistan.ru

Более 100 эстонских солдат будут переброшены в Эрбиль

Министерство обороны Эстонии объявило, что более 100 эстонских солдат будут отправлены в Иракский Курдистан на шестимесячный период в составе возглавляемой США Международной коалиции по борьбе с "Исламским государством" (ИГ). Как сообщает "Estonian Public Broadcasting" (ERR News), ссылающееся на заявление министерства, контингент будет включать в себя силы специальных операций, членов тылового обеспечения и штабных офицеров. Он будет дислоцирован в Эрбиле. Эстонские войска присоединятся к 4000 военнослужащим коалиции, уже дислоцированным на базе возле международного аэропорта

Эрбиль. Они возьмут на себя ответственность за обеспечение безопасности военного объекта.

"Союзники предложили отправить подразделения в Ирак почти два месяца назад. Теперь мы можем развернуть наши войска после завершения необходимой подготовки", — сказал командующий Силами обороны Эстонии генерал Мартин Херем. "Участие наших подразделений в зарубежных операциях внесло большой вклад в хорошие отношения Эстонии и способность сотрудничать с нашими союзниками. Вклад в решение проблем, которые волнуют всю Европу и западный мир, показал, что Эстония является профессиональным и надежным союзником, а также надежным партнером, способным помочь самому себе и которому можно оказать помощь и содействие в случае опасности".

Эстония, член НАТО с 2004 года, и является частью Международной коалиции по борьбе с ИГ, состоящей из 83 партнеров, которую с 2014 года возглавляют Соединенные Штаты. "Исламское государство" когда-то контролировало треть Ирака, прежде чем его самопровозглашенный халифат был свергнут в 2017 году курдскими пешмерга и иракскими силами при поддержке Международной коалиции. *kurdistan.ru*

почву для решения других затянувшихся проблем: "Мы надеемся, что оно будет реализовано в том виде, в каком оно есть, и станет началом решения других

министром Ирака Судани и приветствовал подписание соглашения.

"В телефонном разговоре президент Барзани назвал подписа-

ДИПЛОМАТ

№ 13 (525) 1-7 апрел 2023-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Курдистана и командующий Коалиции обсудили укрепление отношений

4 апреля президент Иракско-сторонних отношений для улучшения координации борьбы с

ни принял командующего коалиционными силами в Ираке и Сирии генерал-майора Мэтью Макфарлейна, чтобы обсудить необходимость укрепления дву-

сторонних отношений для улучшения координации борьбы с

терроризмом.

"На встрече обсуждалась важность усиления координации между силами Международной коалиции по борьбе с ИГИЛ

["Исламским государством" (ИГ)] и регионом Курдистан для борьбы с терроризмом, и была подчеркнута необходимость непрерывности совместного сотрудничества для полного разгрома ИГИЛ", — говорится в заявлении, опубликованном офисом президента. Стороны также обсудили важность решения остающихся между Эрбилем и Багдадом вопросов, особенно вопросов нефти и бюджета.

Боевики ИГ и их спящие ячейки действуют в нескольких частях Ирака, в частности, на спорных территориях, которые остаются проблемой безопасности как для Регионального правительства Курдистана (КРГ), так и для федерального правительства в Багдаде. kurdistan.ru

Чиновники КРГ займут места в руководстве "SOMO"

Федеральное правительство Ирака дало согласие на назначение чиновника Регионального правительства Курдистана (КРГ) заместителем директора национальной компании по сбыту нефти "SOMO" в рамках предварительного соглашения между Багдадом и Эрбилем о возобновлении экспорта курдской нефти в турецкий порт Джейхан. Об этом в интервью "Kurdistan24" сообщил замглавы комитета иракского парламента по нефтегазовым вопросам Нахро Равандузи.

Также будет сформирован совместный комитет, представленный двумя чиновниками "SOMO" и двумя официальными лицами КРГ, для рассмотрения нефтяных контрактов и способов сбыта сырой нефти Курдистана.

По сообщению "Reuters", Эрбиль и Багдад достигли предварительного соглашения о возобновлении экспорта сырой нефти Курдистана через "SOMO" в турецкий порт Джейхан. Частью соглашения является размещение доходов от сырой нефти на банковском счете, которым управляет КРГ и который контролируется федеральным правительством Ирака.

Экспорт нефти из Курдистана был приостановлен на прошлой неделе после того, как Ирак выиграл дело в арбитражном суде во Франции, который постановил, что Турция нарушила соглашение о совместном трубопроводе (1973 г.) с Багдадом, перекачивая эрбийскую нефть в Джейхан на Средиземном море. Иск был впервые

подан в 2014 году, но затянулся из-за войны с "Исламским государством" (ИГ) и политических распрей. Вердикт гласит, что КРГ не может

экспортировать свою нефть без согласия федерального правительства в Багдаде. По сообщению "Reuters", предметом иска были нарушения соглашения о трубопроводе в 2014-2018 годах. Еще одно арбитражное дело о нарушениях 2018 года еще находится на рассмотрении.

До решения французского суда Курдистан экспортировал около 450 000 баррелей нефти в день, что составляло 0,5 процента мировых поставок нефти. Таким образом, по данным "Reuters", прекращение экспорта сырой нефти вызвало рост мировых цен на нефть. Остановка повлияла и на жизнь простых граждан в Курдистане, в том числе на поставки электроэнергии, которые в настоящее время сокращаются из-за

того, что многие нефтяные компании прекращают добычу на месторождениях, которые они эксплуатировали ранее.

Нефтяные компании, работающие в Курдистане, либо прекратили добычу, либо сократили добычу, перенаправив ее в резервуары для хранения. Экономика КРГ в значительной степени зависит от доходов от нефти, при этом некоторые доходы формируются внутри страны на таможенных пунктах пересечения границы.

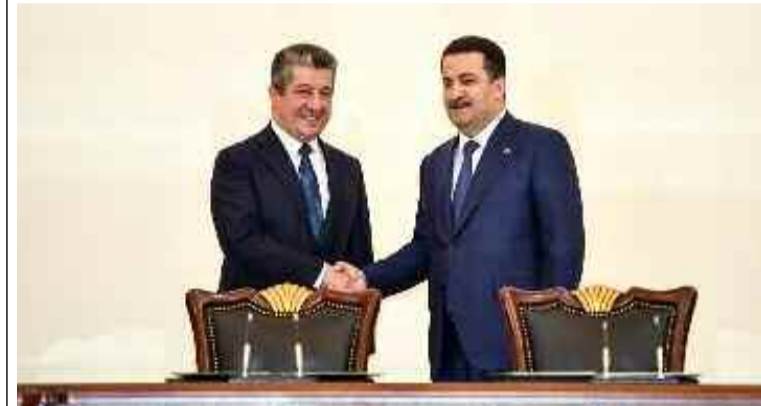
Продолжение запрета продажи нефти серьезно повлияет на экономику Курдистана и жизнь простых граждан. Эрбиль и Багдад сотрудничают в разработке давно назревшего закона об углеводородах, который, наряду с потенциальной сделкой о возобновлении экспорта сырой нефти Эрбиля, поможет наладить экспорт сырой нефти без постоянной потребности в кризисном управлении. kurdistan.ru

Курдистан и Ирак подписали соглашение по экспорту сырой нефти

Сегодня, 4 апреля, в Багдаде премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани подписал долгожданное совместное с федеральным правительством соглашение о возобновлении экспорта нефти, приостановленного из-за решения арбитражного суда во Франции.

"Еще раз поздравляю и благодарю премьер-министра Судани, который

в качестве премьер-министра всего Ирака учел интересы всех иракцев и народа Курдистана", — сказал курдский лидер во время совместного с премьер-министром Судани брифинга для прессы.

"Это соглашение было достигнуто под его руководством, и я надеюсь и уверен, что оно пойдет на пользу всем нашим гражданам".

Курдский премьер также отметил, что приостановка экспорта сырой нефти из Курдистана угрожает интересам не только курдского народа, но и всех иракцев. Хотя соглашение является временным и будет действовать до тех пор, пока в Ираке не будет принят закон об углеводородах, премьер-министр Барзани сказал, что все принципы соглашения отражены в законопроекте о бюджете, а также в потенциальном законе об углеводородах: "Я считаю, что надлежащее выполнение этого Соглашения может стать для нас основой и поможет нам в разработке законопроекта о нефти и газе".

В соответствии с соглашением, иракская государственная компания по сбыту нефти "SOMO" будет продавать нефть Регионального правительства Курдистана (КРГ) через турецкий порт Джейхан, а выручка будет перечисляться на банковский счет, которым управляет Эрбиль и который контролируется федеральным правительством Ирака.

Экспорт сырой нефти из КРГ был приостановлен на прошлой неделе после того, как Ирак выиграл дело в арбитражном суде во Франции, который постановил, что Турция нарушила соглашение о совместном трубопроводе (1973 г.) с Багдадом, перекачивая эрбийскую нефть в свой порт Джейхан на Средиземном море. Иск был впервые подан в 2014 году, но затянулся из-за войны с "Исламским государством" (ИГ) и политических распрей. Суд постановил, что КРГ не может экспортировать свою нефть без согласия федерального правительства в Багдаде. До решения французского суда Эрбиль экспортировал около 450 000 баррелей нефти в день, что составляло 0,5 процента мировых поставок нефти. По данным "Reuters", прекращение экспорта сырой нефти впоследствии привело к росту мировых цен на нефть. Нефтяные компании, работающие в Курдистане, либо прекратили добычу, либо сократили добычу после решения французского суда, перенаправив ее в резервуары для хранения.

Эрбиль и Багдад также сотрудничают в разработке давно назревшего закона об углеводородах, который, наряду с этой сделкой о возобновлении экспорта сырой нефти из Эрбиля, поможет им справиться с экспортом сырой нефти без постоянной необходимости кризисного управления.

Со своей стороны, премьер-министр Ирака Мухаммед Шиа ас-Судани подтвердил решимость своего кабинета урегулировать давние споры с Эрбилем и призвал к немедленной реализации сделки по экспорту сырой нефти на общее благо страны. "Соглашение демонстрирует подлинную и искреннюю решимость федерального правительства и регионального правительства Курдистана решить все проблемы и препятствия, которые мы унаследовали много лет назад, которые были отложены и так и не были найдены решения", — говорится в его заявлении.

Подчеркнув растущую потребность в урегулировании "унаследованных проблем" между Эрбилем и Багдадом, иракский лидер подчеркнул, что его правительство по-прежнему непоколебимо в своей приверженности преодолению разногласий, чтобы "продвигать интересы иракского народа в Курдистане Ирака и в остальных провинциях".

Судани также отметил, что Багдад открыл новую главу в отношениях с КРГ и по-прежнему полон решимости отдавать приоритет интересам общенациональности. "Мы открыли новую эру, в которой у нас есть политическая воля и намерение отдавать приоритет интересам всех иракцев, что требует от нас решения этих нерешенных вопросов в соответствии с принципами Конституции и общественными интересами". kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18
+994 55 202-73-53

Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Усуб Теифур
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə
S. Mehmandarov ev 25,
mənzil 17
Navnîsan: Bakû Az1040, soçaq
S. Məhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица
С. Мехмандаров дом 25, кв. -17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar
mərkəzində yığılıb səhifələnilib və
"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500